

***Jõhvi valla haljas- ja puhkealade ning neid
ühendavate kergliiklusteede eksperthinnang***

IV etapp

*Tellija: Jõhvi Vallavalitsus
Koostaja: Maastikukorralduse OÜ*

2014
Iisaku

Sisukord

1.EESMÄRK	2
2.LÄHTEANDMED.....	2
3.EKSPERTHINNANGU IV ETAPI ÜLESEHITUS.....	3
4.KÜSITLUSTULEMUSED HALJAS- JA PUHKEALADE KASUTUSEST	3
5.JÕHVI VALLA LÄHIPIIRKONNA ATRAKTIIVSED TURISMI- JA PUHKEOBJEKTID.....	6
6.EKSPERTARVAMUSES KAARDISTATUD ALADE ARENDUSETAPPIDE SELGITAMINE JA REALISEERIMISVÕIMALUSED	8
6.1.ROHELISE VÖRGUSTIKU ALAD.....	8
6.2.RIIGIMETS	10
6.3.VEEKOGUD	10
6.4.HALJASALAD.....	12
6.5.PUHKEALAD	17
6.6.MÄNGUVÄLJAKUD	38
6.7.SPORDIVÄLJAKUD.....	41
7. ARENDUSTEGEVUSE KOONDTABEL.....	42

1. Eesmärk

Eesmärgiks on Jõhvi valla haljas- ja puhkealade ning neid ühendavate kergliiklusteede eksperthinnangu I-III osas koondatud algandmete alusel hinnata alade väärtust ja määrata alade arendamise prioriteetidid. Samuti on eesmärgiks määrata arendamise suunad ning nende koostoime lähiliikumispaijade vahel, arvestades nii looduslikke, kui inimtekkelisi mõjureid eeloleva paarikümne aasta jooksul.

2. Lähteandmed

Töö aluseks on Jõhvi Vallavalitsuse 22.12.2014 teostatud tellimus ning lähteandmeteks alljärgnev täiendav materjal:

1. Eesti spordiregistri spordiehitiste alamandmekogu. Kättesaadav 17.12.2014 aadressil: <https://www.spordiregister.ee/>
2. Jõhvi linna haljasalade kõrghaljastuse hinnang (Artes Terrae OÜ, 2006, töö nr 59HI06).
3. Jõhvi valla haljas- ja puhkealade ning neid ühendavate kergliiklusteede eksperthinnangu I-III osa (Maastikukorralduse OÜ, 2014)
4. Kultuuriministeeriumi poolt koostatud "Liikumisharrastuse arengukava 2011 – 2014". Kättesaadav 17.12.2014 aadressil: <http://rahvatervis.ut.ee/handle/1/4104>
5. Kunda linna haljastuse arengukava (Juuni 2004, Sirje Liiskmaa Kunda linnavalitsuse heakorranõunik).
6. "Rakvere haljastu analüüsi köidet I. Rakvere haljastu ja rohestruktuur" (Sulev Nurme ja Kärt-Mari Paju töö nr 02HI09, Tartu 2009).
7. Regionaalministri 22.10.2007 määrus nr 8 meetme „Kohalike avalike teenuste arendamine“ tingimused ning perioodi 2007–2013 kohaliku omavalitsuse investeringutoetuste kava koostamise kord. Kättesaadav 17.12.2014 aadressil: <https://www.riigiteataja.ee/akt/110102014013>.
8. Tallinna linna haljastuse kavandamise ja arendamise protsessi kava. Kättesaadav 17.12.2014 aadressil: www.tallinn.ee/est/g4845s39996.
9. „Tallinna linna avalike mänguväljakute tegevuskava aastateks 2011-2016“. Kättesaadav 17.12.2014 aadressil: https://oigusaktid.tallinn.ee/?id=3001&aktid=119575&fd=1&leht=1&q_sorrt=elex_akt.akt_vkp
10. „Tartu elanike juurdepääs avalikele haljasaladele ning avalike haljasalade kvaliteedi analüüs“ (Laima Aleksandrovaite bakalaureusetöö maastikuarhitektuuri erialal, Eesti Põllumajandusülikool Keskkonnakaitse Instituut, Tartu 2004)
11. VIII Eesti Spordi Kongressi ettepanekud „Eesti spordipoliitika põhialused aastani 2030“ koostamiseks ja esitamiseks Riigikogule, mis on ühtlasi sisendiks Vabariigi Valitsusele spordi arengukava ja vastavate rakendusplaanide koostamiseks. Kättesaadav 17.12.2014 aadressil: <http://www.spordiregister.ee/arengustrateegia/>.

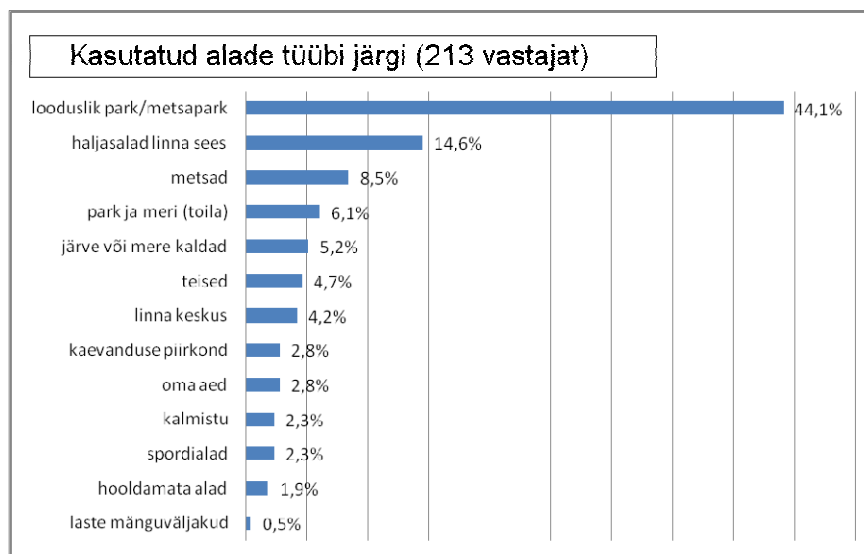
3. Eksperthinnangu IV etapi ülesehitus

IV etapis tuuakse ekspertarvamuse I-II osas analüüsitud alade koond erinevatest lähiliikumispikadest. Selleks analüüsitakse ja tehakse väljavõtteid varasematest küsitlustulemustest, antakse ülevaade maakonna turismi- ja puhkeobjektidest ning selgitatakse arendusetapid ja realiseerimisvõimalused. Samuti antakse koondülevaade tegevustest tegevustabeli alusel. Töös on joonistel kasutatud Maa-ameti 2014 aluskaarti.

4. Küsitlustulemused haljas- ja puhkealade kasutusest

Eesti Maaülikooli tudengid on 2007. aastal Jõhvi valla elanike seas Tammiku aherainepuistangu ideedekavandite koostamise käigus viinud läbi küsitluse Jõhvi valla haljas- ja puhkealade ning külastusmugavuse kohta. Alljärgnevalt on tehtud valikuliselt lühikokkuvõtte saadud tulemustest. Küsitlusest on möödunud 7 aastat ning olukord on osaliselt muutunud, kuid siiski saab antud küsitlusest üldpildi ja suunad arendustegevuseks. Koostatud küsitlusest (küsimustele vastas 235 inimest, 60 % nendest naisi ja 40% mehi) on soov saada vastuseid alljärgnevatele küsimustele.

Milliseid haljas- ja puhkealasid inimesed külastavad?

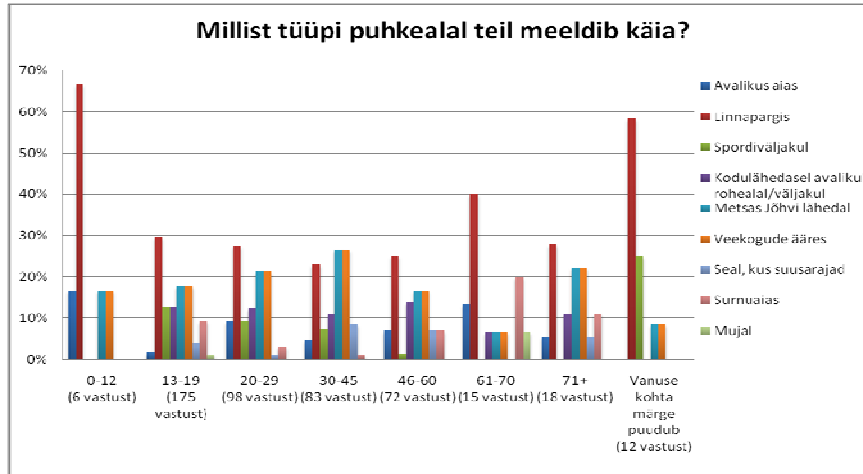

Joonis 1. Alade külastuse oskaal.

Nagu jooniselt nr 1 nähtub on 213 vastanu seast populaarsem loodulik park/metsapark (Jõhvi linna park), samuti võib järeldada võrdlemisi suurest osakaalust, et oluline on arendada ka linna haljas- ja puhkealasid ning linna keskust. Olulise osa vastanustest peab ka väärtuseks linnalähedast metsa, Toila Oru parki, merd ja tõenäoliselt on järvede all mõeldud Kurtna järvistu järvi.

Kes haljas- ja puhkealasid külastavad?

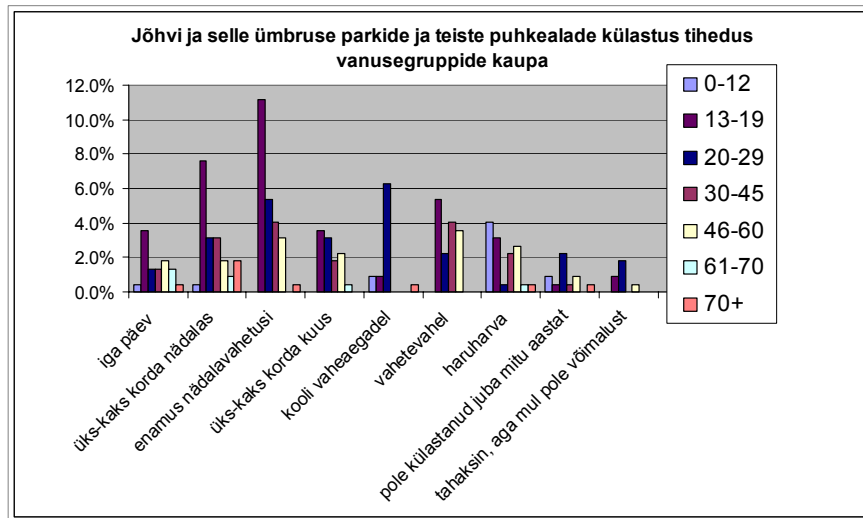
Küsimusele saab ülevaate jooniselt nr 2, kus on uuritud, millist tüüpi puhkeala vastajad külastavad.

Joonis 2. Puhkealade tüübid vanuserühmade järgi.

Joonise nr 2 kohaselt on võimalik üldistada, et kõige intensiivsem haljas- ja puhkealade külastus jääb vanuserühma 13-19 ning on vähesel määral kõrgema vanuse suunas. Joonis nr 2 toob ka välja, et külastatakse kõige rohkem Jõhvi linna parki ning selle järgneb Jõhvi lähedane mets ja veekogud.

Millal haljas- ja puhkealasid külastatakse?

Joonis 3. Puhkealade külastuse aeg.

Jooniselt 3 on näha, et noorte (13-19 aastaste) puhkealade külastamise aeg langeb nädalavahetustele. Igapäevane külastus jaotub üldiselt vanusegruppide vahel ühtlasemalt, kuid toob siiski esile vanuserühma 13-19, mille esinemine puhkealadel on poole suurem. Samuti nähtub, et külastus on intensiivsem ka vastanute seas üks või kaks korda nädalas, mis võis aga langeda kokku ka nädalavahetuse külastusega. Seega ei ole antud küsimuse tulemusel täit selgust puhkealasid külastavatest vanuserühmadest ning seda tuleb vaadelda üldiselt.

Kuidas haljas- ja puhkealasid külastatakse?

Antud küsimusele läbiviidud küsitluses otsest vastus ei saa, kuid üldiselt peetakse juurdepääsuvõimalusi oluliseks.

Mis haljas- ja puhkealadel meeldib?

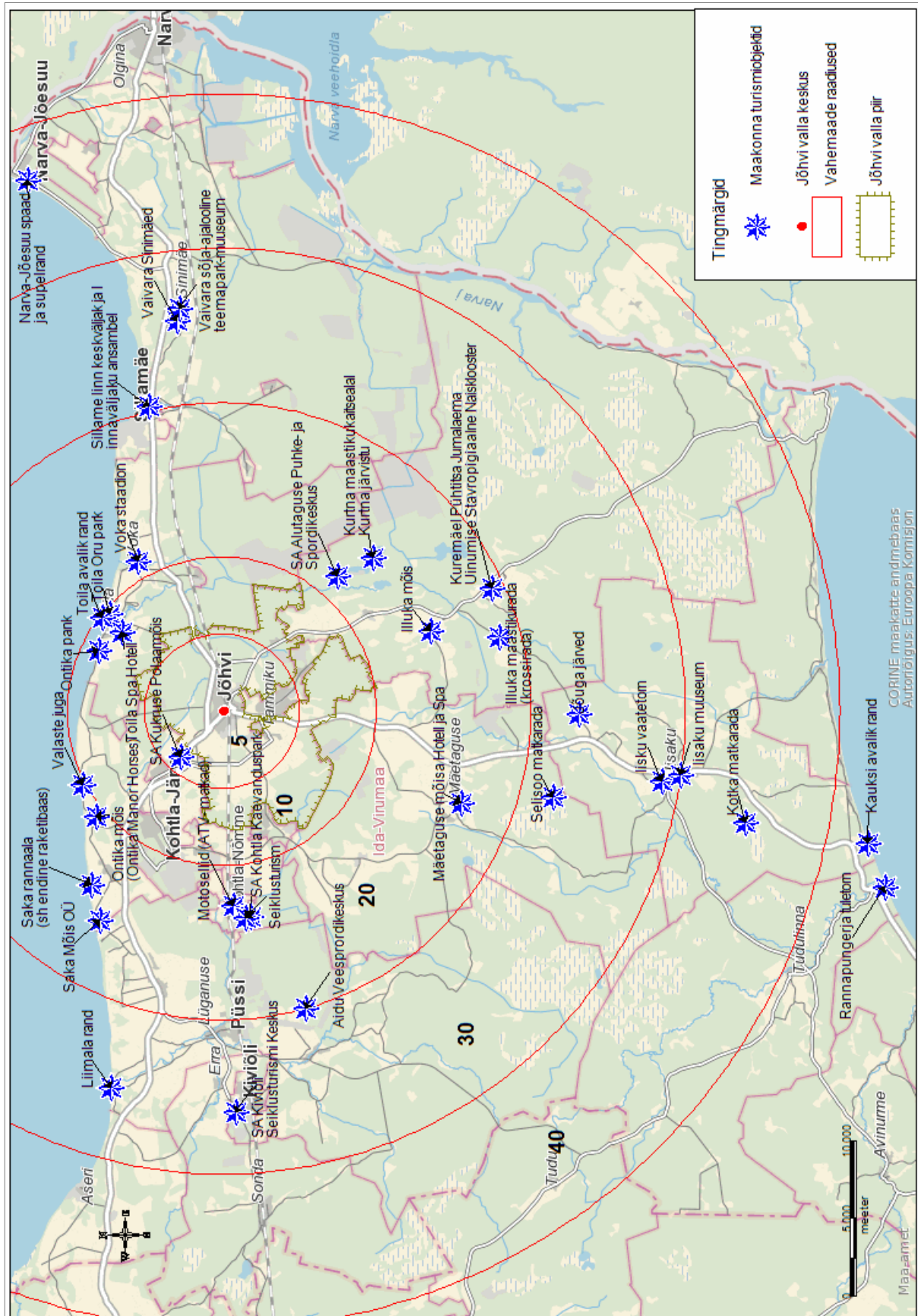
Küsitluse tulemusel meeldib inimestele parkides kõige rohkem esteetiline ilu ning vähemtähtsaks peetakse lähedust kodule.

5. Jõhvi valla lähipiirkonna atraktiivsed turismi- ja puhkeobjektid

Jõhvi valla turismi- ja puhkeobjektide lähipiirkond on ekspertarvamuse kohaselt piirkond, kus esineb ekspordile teadaolevad ning Jõhvi vallale lähimad ja just erineva kasutusotstarbega objektid. Alade paikemise visualiseerimiseks Jõhvi vallast on ekspert koostanud kaardi joonisel nr 4.

Ekspertarvamuse I ja II osas väljatoodu kohaselt paikneb Jõhvi vald naabervaldade huvitavate ja atraktiivsete turismiobjektide keskel. Lisaks ekspertarvamuse I osas punktis 5.1 toodule on nimekirja täpsustatud Jõhvi valla lähinaabervaldade arengukavades märgitud alljärgnevate objektidega:

- Illuka vallas – Illuka mõis, SA Alutaguse Puhke- ja Spordikeskus, Illuka maastikurada (krossirada), Kurtina maastikukaitsealal Kurtina järvistu, Kuremäel Pühtitsa Jumalaema Uinumise Stavropigiaalne Naisklooster.
- Kohtla vallas - Saka Mõis OÜ, Valaste juga ja SA Kukruse Polaarmõis, Ontika mõis (Ontika Manor Horses), Saka rannaala (sh endine raketibaas), Ontika pank.
- Toila vallas - Toila Oru park ja Toila Spa Hotell, Voka staadion (Ida-Virumaa esindusstaadion),
- Kohtla-Nõmmel - SA Kohtla Kaevanduspark, Seiklusturism, Motosellid (ATV- matkad).
- Kiviõlis - SA Kiviõli Seiklusturismi Keskus
- Mäetagusel - Mäetaguse mõisa Hotell ja Spa, Selisoo matkarada.
- Vaivara vald - Vaivara Sinimäed, Vaivara sõja-ajalooline teemapark-muuseum.
- Sillamäe linn - Sillamäe linn keskvaljak ja linnaväljaku ansambel
- Narva- Jõesuu linn - Veekeskused ja supelrand
- Lüganuse vald - Aidu Veespordikeskus, Liimala rand.
- Iisaku vald - Iisaku vaatetorn, Iisaku muuseum, Kotka matkarada

Joonis 4. Ida-Virumaa turismiobjektid ja puhkealad.

Joonise nr 4 kohaselt jääb Jõhvi keskusest:

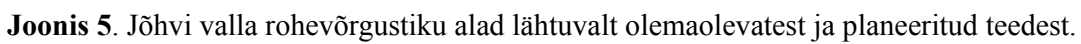
- 5 km raadiusesse SA Kukruse Polaarmõis.
- 10 km raadiusesse Ontika pank, Toila avalik rand, Toila Oru park, Toila Spa Hotell
- 20 km raadiusesse Valaste juga, Ontika mõis, Saka rannaa-ala, Saka Mõis OÜ, Motosellid ATV-matkad, SA Kohtla Kaevanduspark, Seiklusturism, Aidu Veespordikeskus, Mäetaguse mõisa Hotell ja Spa, Illuka maastikurada (krossirada), Kuremäel Pühtitsa Jumalaema Uinumise Stavropigiaalne Naisklooster, Kurtna maastikukaitseala Kurtna järvistu, Illuka mõis, SA Alutaguse Puhke- ja Spordikeskus, SA Alutaguse Puhke- ja Spordikeskus, Voka staadion.
- 30 km raadiusesse Sillamäe linn keskvaljak ja linnaväljaku ansambel, Vaivara Sinimäed, Vaivara sõja-ajalooline teemapark-muuseum, Jõuga järved, Selisoo matkarada, Iisaku vaatetorn, Iisaku muuseum, SA Kiviõli Seiklusturismi Keskus, Liimala rand.
- 40 km raadiusesse Kotka matkarada, Narva-Nõesuu spaad ja supelrand.
- Üle 40 km raadiusesse Kauksi avalik rand, Rannapungerja tuletorn.

Joonis 4 toob välja, et kõige mitmekülgsem ja suurem turismiobjektide ning puhkealade osakaal jääb Jõhvi valla keskusest 20 ja 30 km raadiusesse. Arendades Jõhvi valla puhkealasid tuleb arvestada eeltoodud objekte ja alasid, et leida just uusi ja atraktiivseid puhkealade kasutamise võimalusi. Soovitav ei ole kavandada puhkealasid, mis konkureerivad eeltoodud turismi- ja puhkeobjektidega, kui see katab külastusvajaduse.

6. Ekspertarvamuses kaardistatud alade arendusetappide selgitamine ja realiseerimisvõimalused

6.1. Rohelise võrgustiku alad

Rohelise võrgustiku alade osas on ekspert seisukohal, et Jõhvi valla üldplaneeringus (edaspidi *Jõhvi valla ÜP*) välja toodud rohelise võrgustiku osakaalu vähendamine enne Jõhvi linna ümbritsevate ringteede valmimist ei ole vajalik. Jõhvi valla ÜP kohaselt on vallas rohelise võrgustiku ala põhjapiiriks Pühajõgi ning killustavaks mõjuteguriks Tallinn- Narva maatee. Oluliselt parem seis on valla ida, lõuna ja edela osas, kus rohevõrgustiku alade osakaal, arvestades linna arenguperspektiive üldplaneeringu ning arengukava osas, on heas seisus. Jõhvi valla rohelise võrgustiku ala illustreerib joonis nr 5, kus tuleb ringina välja Jõhvi linna ümbritseva ringtee valmimisel rohelist võrgustikku välistav ala.

Rohelise võrgustiku alad on eelkõige määratud looduslikkuse säilitamiseks, kus inimõju peab jääma minimaalseks ning organiseeritud külastuseks kavandatud rajatiste rajamine peab toimuma läbi eksperdi kaalutlusotsuse. Määratud rohevõrgustiku tuumalad tuleb maksimaalselt säilitada ja puhveraladel pehmendada juba tekitatud inimtekkelisi mõjusid. Käesoleval hetkel jääb rohelise võrgustiku puhveralale kavandatud objekt nr 12 (Kahula küla kiigeplatsi ja selle lähiala detailplaneeringuala). Antud detailplaneering ei ole realiseerunud ning arvestades kohaliku omavalistuse seisukohta võib olla ka küsitav täies mahus realiseerimine, kuna puudub eestvedaja. Roheala tuumalaga piirnev ala on kavandatud säilitada olemoleva metsaalana ning rajada sinna piknikukohad (grillplatsid ja püstkojad). Seega on roheala puhveralal suunaga roheala tuumalale järk-järgult vähendatud aktiivset inimtegevust ning seega on tegu roheala arvestava lahendusega. Kuigi siinkohal peab märkima, et parim lahendus roheala seisukohast oleks vähendada detailplaneeringus määratud rajatiste mahtu ning planeerida aktiivsem tegevus kõik Tammiku-Kahula tee poole. Osaliselt roheala tuumalale jääb ka objekt INTM4 (Kose perspektiivne puhkeala) kaguosa. Edasisel puhkeala kavandamisel tuleb tagada, et perspektiivne puhkeala säilitab rohevõrgustiku tuumala looduslikkuse.

Joonisel nr 5 sinise viirutatud alana märgitud välistav ala toob esile osa Jõhvi linna küllaltki kompaktselt arengualast. Võttes arvesse, et kui arendatakse ainult tee ja muu kompaktne arendus ei realiseeru, siis tee realiseerumisel rohelise võrgustiku puhverala ei saa toimida, sest tee ületamine jääb takistavaks teguriks ja reaalseks ohuks ülepääsu otsivatele loomadele ning seetõttu ka teed kasutavatele inimestele.

6.2. Riigimets

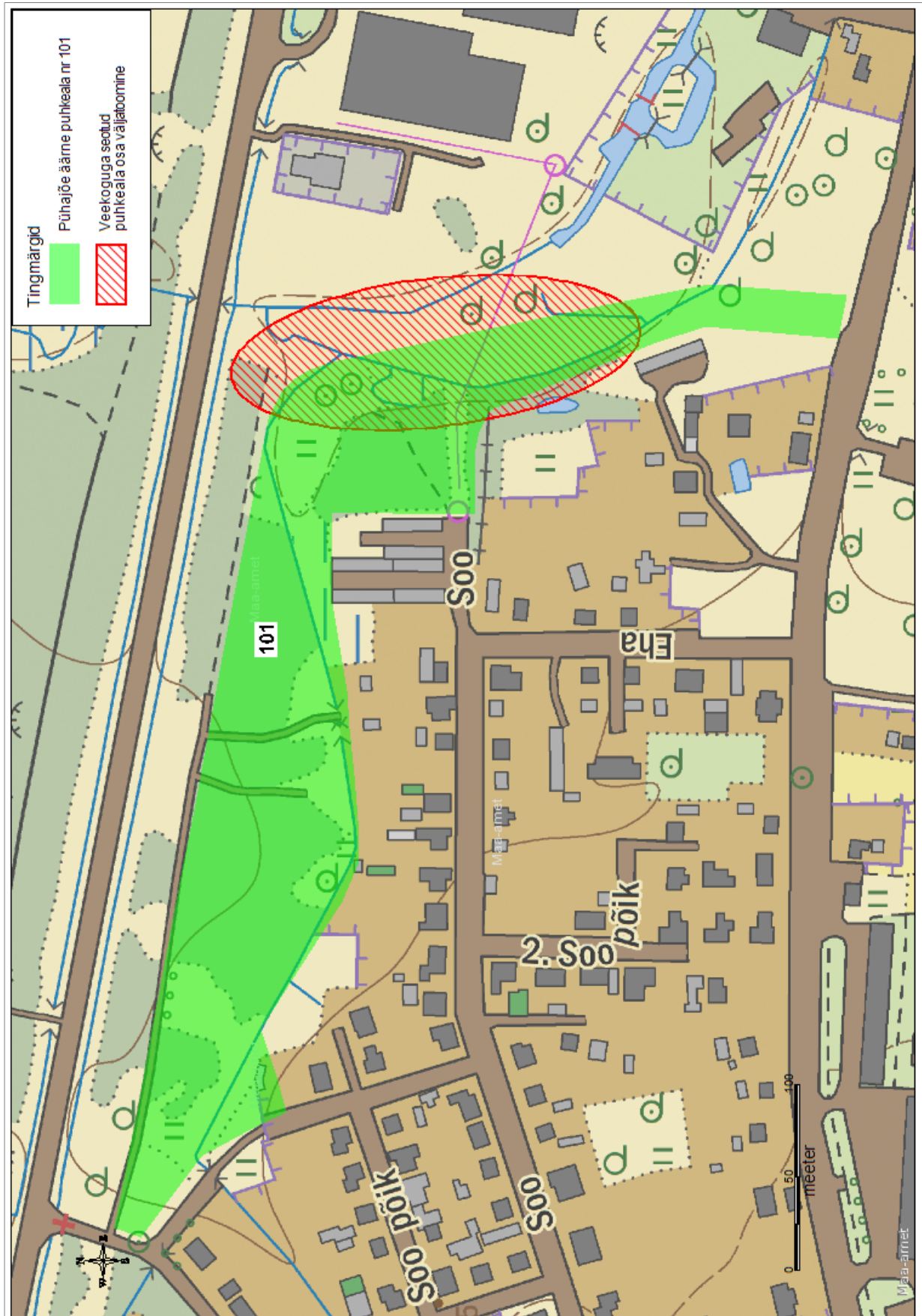
Riigimets kattub enamjaolt rohevõrgustiku alaga, seega tuleb lähtuda eeltoodud peatükis käsitletust. Metsamaal tuleb säilitada looduslikkus ning inimõju peab jääma minimaalseks.

Kuna Riigimetsa Majandamise Keskusel (edaspidi *RMK*) puudub hetkel huvi arendada Jõhvi valda puhkealasid ning seda perspektiivi *RMK* ka ei näe, siis arendusettepanekuid antud töö raames riigimetsa maale ei esitata.

6.3. Veekogud

Ekspertarvamuse I-II osas olemasoleva olukorra kirjelduse kohaselt ei ole Jõhvi vallas puhkeotstarbelise kasutuseesmärgiga avalikke veekogusid, mis pakuks suplusvõimalusi või veekogu muud organiseeritud kasutust. Siiski on ekspertarvamuse I ja II osas välja toodud, et Jõhvi valla ÜP kohaselt on kavandatud arendada perspektiivseks puhkealaks muuhulgas ka Pühajõe kaldaala, kuid ei too välja konkreetset arendatavat Pühajõe lõiku. Antud eksperthinnangus on selgunud, et arendusperspektiiviga puhkealadest piirneb Pühajõe puhkeala nr 101 (joonis nr 6).

Puhkeala nr 101 arendamisel on otstarbekas siduda see veekogu avaliku kasutamise võimaldamisega. Siinkohal tuleb arvestada Jõhvi valla ÜP määratud perspektiivse Pühajõe õgvendusega, mis realiseerumisel vähendab Pühajõe veekogust ka puhkeala nr 101 lõigus. Puhkeala nr 101 lõigus ei sobi Pühajõe supluskohaks, kuid korrastatud veekoguäärse puhkealana (piknikukohad, grillimisala või istumiskohtadega) on ala sobilik nii vallakodanikele, kui ka turistidele.

6. Jõhvi valla Pühajõe ääres paiknev perspektiivne avalik puhkeala.

6.4. Haljasalad

Haljasalade osas peab märkima, et antud töö eesmärgiks ei ole Jõhvi valla kõikide haljasalade detailse ülevaate andmine. Arendatavate puhkealade analüüsimiseks koostatud töös on Jõhvi valla ÜP puhke-, virgestus- ja haljasala juhtfunktsiooniga maa-alade analüüsil välja selgitatud ka haljasalad.

Ekspertarvamuse I-II osas on välja toodud, et Jõhvi valla ÜP kohaselt on haljasalade olemasolu ning kasvutrend tagatud erinevatel maakasutuse juhtfunktsioonidega aladel kogupindalal 152,16 ha Jõhvi valla pindalast (12 330 ha). Need alad paiknevad nii kavandatud kaubandus-, teenindus- ja büroohoonete maadel, tootmismaadel, ühiskondlike ehitiste maadel ning segahoonestusmaadel. Eramaaal paiknevad haljasalad on maaomaniku kujundada, mis ei välista ala ka külastajatele atraktiivsete elementidega puhkealaks kujundamist. Või siis lihtsalt haljastatud alade rajamist (kõrghaljastus, muruplats, lilleklumbid jne). Üldjuhul on tegu maaomaniku sooviga, mida soovi korral võib suunata kohalik omavalitsus lähtudes piirkonda kavandatud avalikest puhkealadest.

Lisaks eeltoodule on ekspertarvamuse III osas Jõhvi valla ÜP puhke-, virgestus- ja haljasala juhtfunktsiooniga maa-alade analüüsi tulemusel välja toodud, et arendusperspektiiviga avalikke haljasalasid on 28 ala, pindalaga 18,45 ha. Ekspertarvamuse I-II osas on ka ära märgitud, et haljasala osakaalu tõstavad lisaks eeltoodule ka alleed, murupinnad, põõsastikuga kaetud alad, kalmistuala ja muu linna kõrghaljastus.

Ekspert on seisukohal, et haljasalade osakaal Jõhvi vallas on piisav. Arvamuse kujundamisel on aluseks olukord, kus Jõhvi vald ei ole suutnud koordineeritult korrastada ja hallata olemasolevaid haljasalasid. Samuti on ekspert seisukohal, et korrastatud haljasalade osakaalu suurendamine on alati positiivne, kuid samas tuleb lähtuda otstarbekusest ja kohaliku omavalitsuse võimekusest.

Üldised ning alapõhised ettepanekud lähtuvad ekspertarvamuse III osas väljatoodud avalike haljasalade analüüsist. Ettepanekute koostamiseks on ekspert võtnud lähtematerjaliks Tallinna linna haljastuse kavandamise ja arendamise protsessi kava Jõhvi vallale sobilike mugandustega alljärgnevalt.

6.4.1. Haljasala pass

Tagamaks haljasalade ülevaate ja järjepidevuse on vajalik koostada haljasalade GiS andmebaas (haljasala pass), mis sisaldab nummerdatud haljasalasid. Tabelandmetes on ekspert pakkunud välja tuua alljärgneva:

1. haljasala kood (ID)
2. pindala (PINDALA_M2)
3. haldusüksus (HALDUSÜKSUS)
4. katastritunnus (KAT_TUNNUS)
5. eeldatav rajamisaeg (RAJAMISE_AEG)
6. haljasala klass (KLASS)
7. haljastuse lühikirjeldus (ALA_KIRJELDUS)
8. inventari lühikirjeldus (INVENT_KIRJELDUS)
9. hooldusnõuded (HOOLDUSNÕUDED)
10. rajamise eelarve (RAJAM_EELARVE)

11. hoolduse eelarve (HOOLD_EELARVE)
12. investeringute eelarve (INVEST_EELARVE)
13. tabelis on seotud on iga ala kohta hooldustööde aktid ning muu aruandlus (HOOLDUS_AKT)

Tabel 1. Haljasala passi näide.

HALJASALA	PINDALA	M2	ASULA	NIMIKAT	TUNNUS	RAJAMISE	AEGKATEGORIA	KLASS	ALA	KIRJELDUS	INVENT	KIRJELDUS	HOOLDUSHOODED	RAJAM	EELARVE	HOOLD	EELARVE	INVEST	EELARVE	HOOLDUS	AKT
1	0.18676699		Jõhvi linn		25301.007.0109																
2	0.10222519		Jõhvi linn		25301.002.0272																
3	0.136632178		Jõhvi linn		25301.002.0272																
4	0.130574266		Jõhvi linn		25301.000.0033																
5	1.025267869		Jõhvi linn		25301.000.0114																
6	0.190459082		Jõhvi linn		25301.000.0214																
7	0.070238818		Jõhvi linn		25301.000.0208																
8	0.960733447		Jõhvi linn		25301.010.0059																
9	0.791336914		Jõhvi linn																		
10	0.488391748		Jõhvi linn		25301.000.0142																
11	0.562765762		Jõhvi linn		25301.000.0172																
12	0.610932205		Jõhvi linn																		
13	0.274793701		Jõhvi linn		25301.007.0148																
14	0.407085254		Jõhvi linn																		
15	1.099740089		Paaliku küla																		
16	0.065177250		Jõhvi linn		25301.004.0053																
17	0.044272569		Jõhvi linn																		
18	0.963558938		Jõhvi linn																		
19	2.002249851		Jõhvi linn																		
20	5.024439116		Jõhvi linn																		
21	0.105304961		Jõhvi küla																		
22	0.000781934		Jõhvi küla		25201.000.0650																
23	0.175806006		Jõhvi linn																		
24	0.090895303		Jõhvi linn																		
25	0.251903809		Koske küla																		
26	1.232704150		Jõhvi linn		25301.003.0249																
27	0.389024809		Jõhvi linn																		
28	0.192704894		Jõhvi linn		25301.002.0184																

6.4.2. Ettepanekud haljasalade andmebaasi osas

Üldplaneeringu koostamisel või uuendamisel:

- Eristada haljasalad puhkealadest.
- Määrata haljasalade prioriteedid.
- Planeerida haljasalade haldamise eelarve.
- Koostada haljasalade arengukava ja koostada monitooringukava.

Detailplaneeringu menetlemisel:

- Kontrollida üldplaneeringus määratud haljasala kohustusega juhtfunktsioonidega maa-aladel nende olemasolu ning õige osakaal.
- Kaaluda dendroloogilise inventuuri vajadust.
- Haljasalade andmebaasi täiendamine.

Projekteerimine:

- Detailplaneeringu kohustusega aladel projekteerimistingimuste määramisel hinnata haljasalade olemasolu ja määrata nende osakaal.
- Kaaluda dendroloogilise inventuuri vajadust.
- Haljasalade andmebaasi täiendamine.

Haljasalade rajamine:

- Kohaliku omavalitsuse järelevalve.
- Vastavalt määratud haljasala klassifikatsioonile.
- Haljasalade andmebaasi täiendamine.

Hooldamine:

- Kohaliku omavalitsuse järelevalve.
- Vastavalt määratud haljasala klassifikatsioonile ja hooldusnõuetele.
- Haljasalade andmebaasi täiendamine.

6.4.3. Haljasalade kategooriad

Haljasalade kategooriate koostamisel on aluseks võetud Kunda linna haljastuse arengukavas (Juuni 2004, Sirje Liiskmaa Kunda linnavalitsuse heakorranõunik) toodud klassifikatsioon, mis on lähtuvalt funktsioonist jaotatud kahte alljärgnevasse kategooriasse:

I Kategooria: üldkasutatavad haljasalad.

- haljastatud maa (tänavahaljastus, haljakud, pargid, elurajoonide haljasalad);
- kalmistud;
- metsad.

II Kategooria: erikasutusega haljasalad.

- haridusasutuste haljasmaa (koolid, lasteaiad);
- tervishoiuasutuste haljasmaa (haiglad, polikliinikud);
- puhke-, spordi-, ja kultuuriasutuste haljasmaa (spordirajatised, puhkerajatised jt).

6.4.4. Haljaslade klassid

Haljasalade klasside ja ühtlasi prioriteetide koostamise alusmaterjaliks on kasutatud “Rakvere haljastu analüüsi köidet I. Rakvere haljastu ja rohestruktuur” (Sulev Nurme ja Kärt-Mari Paju töö nr 02HI09, Tartu 2009). Materjali on kohandatud Jõhvi valla eripärale. Samuti on arvestatud Artes Terrae OÜ poolt 2006 aastal koostatud Jõhvi linna haljasalade kõrghaljastuse hinnangut (töö nr 59HI06). Prioriteetidid tulenevad hooldusintensiivsuse vajadustest, mis omakorda tuginevad külastusrohkusele ja valla esinduslikele aladele alljärgnevalt:

I Klass

Valla põhiteede- ja linna peatänavate äärde jäävad ning maamärkide haljasalad.

I klassi hooldus

Oluline on tagada haljasala rajamisjärgne seisukord järjepideva (igapäevase) hooldusega.

II Klass

Valla teeäärsed haljasalad, mis paiknevad enamasti elamualade vahetus läheduses ja ei kuulu I klassi haljasalade alla. Põõsaste, muruplatsidega üldjuhul ühevanuselise taimmaterjaliga haljasalad.

II klassi hooldus

Iganädalase hooldusega muru, põõsad ja puud. Põõsaste ja puude uuendus teostada üheaegselt säilitades visuaalne üheilmelisus.

III Klass

Elamualade vahetus läheduse-, elamualade haljasalad ning kõrvaltänavate ja ringteede äärsed liiklusalajalad. Suhteliselt suure kasutuskooormusega.

III klassi hooldus

Iganädalase kuni igakuise hooldusega esteetiliselt meeldiv, turvaline ja funktsionaalne haljasala, kus taimmaterjali hooldamisel on oluline tagada pidev uuendus ning läbi selle ala erivanuselisus. Korras tuleb hoida haljasalal paiknevad rajatised ja väikevormid ning kahjustused tuleb parandada võimalikult kiiresti. Eriti tuleb silmas pidada ohutust tagavate rajatiste korrashoidu.

IV Klass

Elamupiirkondade läheduses paiknevad väheste kasutusintensiivsusega alad. Ehitamise käigus allesjätud algselt piirkonnas kasvanud kõrghaljastusega haljasalad. Alustaimestiku hulgas on ülekaalus heintaimed ja ala on välisilmeelt niidutaoline.

IV klassi hooldus

Igakuise kuni hooajalise hooldusintensiivsusega ala, mida niidetakse üks kuni kaks korda aastas. Eesmärgiks on säilitada taimestiku mitmekülsus ja elujõulisus, rõhutada haljasala omanäolisust, tagada vaba aja veetmise võimalused ning säilitada pargitaoline üldilme. Haljasaladel paiknevad rajatised parandada võimalikult kiiresti. Oluline on tagada puistu erivanuselisus ning mitmekesisus.

V Metsad ja jäätmaad

Enamasti looduslikud alad (sh metsad ja metsalaadsed alad), looduslikud rohumaad ja ojakaldad.

V klassi hooldus

Hooajalise hooldusintensiivsusega metsade hoolduse puhul tuleb arvestada eeskätt taimeestiku pidevuse, st. elujõulisuse säilitamisega, haljasaladele rajatud rajatiste funktsionaalsuse ja ohutuse tagamisega. Vajalik tavapärane ja vastavalt vajadusele prahikoristus, teeradade korrashoid jmt.

Jõhvi valla haljasalade osakaal pindalaliselt:

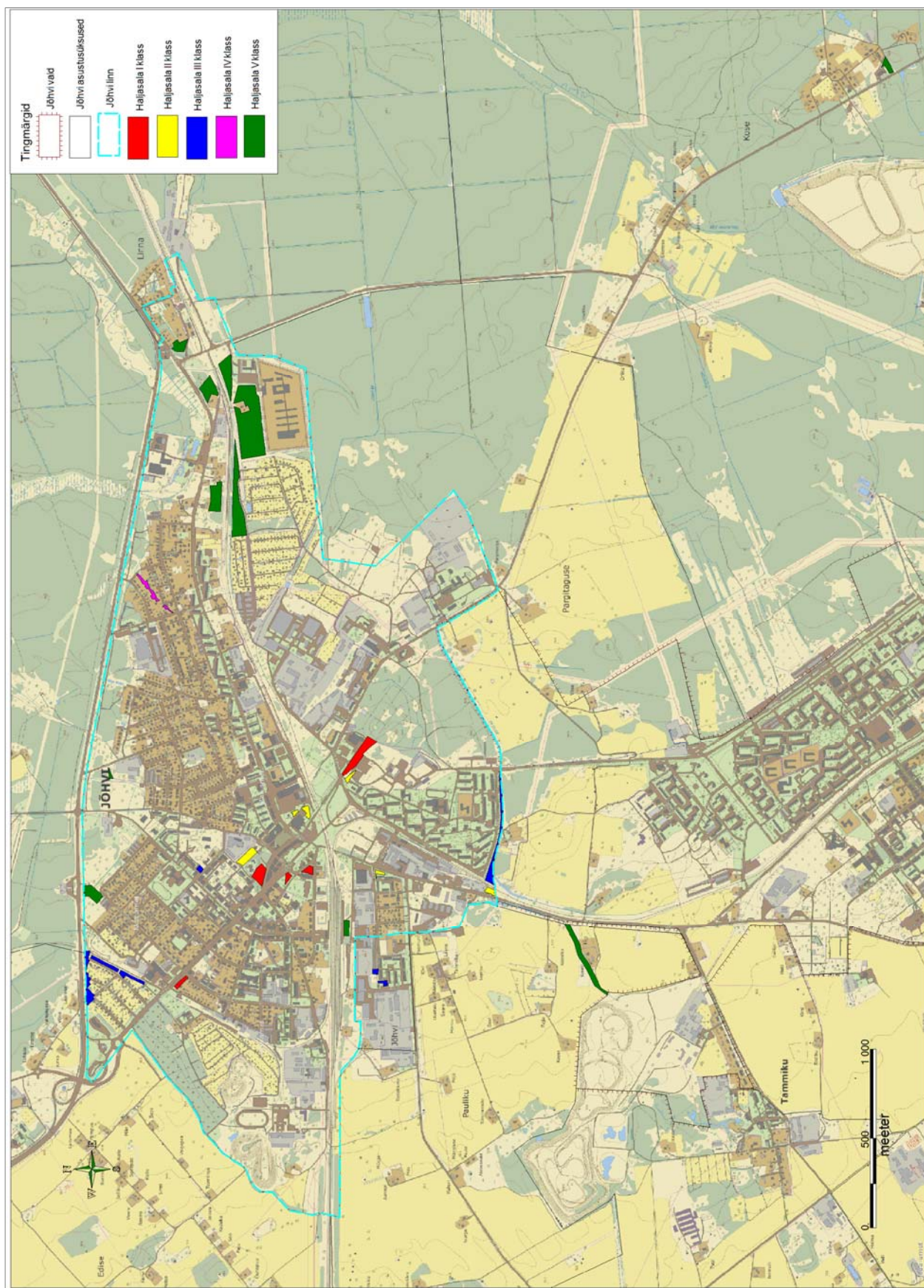
I klassi 2,09 ha

II klassi 1,14 ha

III klassi 2,36 ha

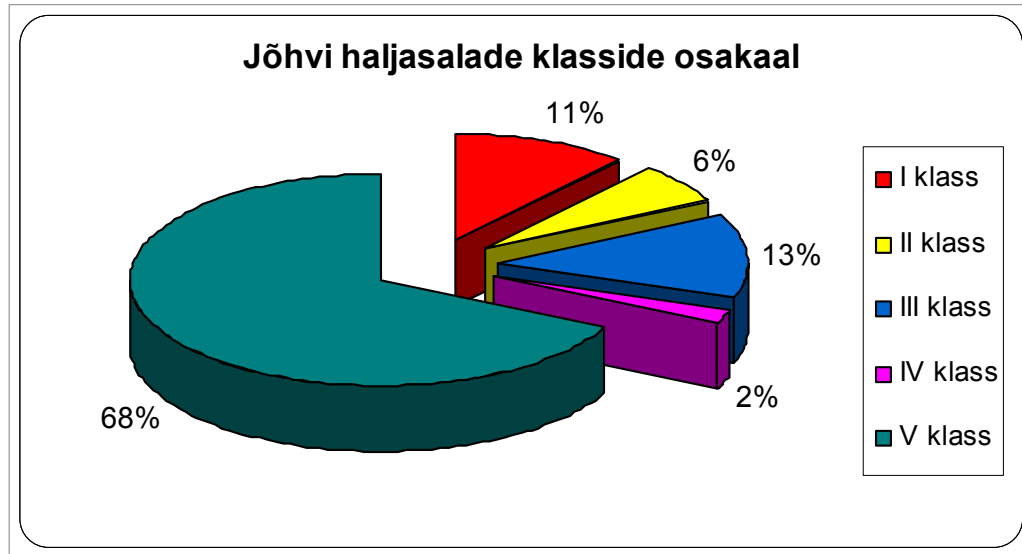
IV klassi 0,38 ha

V klassi 12,45 ha

Joonis 7. Jõhvi valla haljasalade klassid.

Haljasalade osakaal protsentides on toodud joonisel nr 8, millest nähtub, et 68%-ga moodustavad suurema osa V klassi haljasalad, kus on vajalik järgida ka V klassi hooldusnõudeid (tavapärane ja vastavalt vajadusele prahikoristus, teeradade korrashoid jmt).

Joonis 8. Jõhvi valla haljasalade klasside osakaal.

Täiendavalt toob ekspert välja, et Jõhvi linna haljasalade kõrghaljastuse hinnangus väljatoodu kohaselt arvestatakse eelkõige „Jõhvi heakorraeeskirjas toodud nõudeid, haljasala hooldatuse kvaliteeti, asukohta ning olulisust linna linnaruumis (st. kas hooldatus on sobiv lähtuvalt haljasala asukohast) ning ei ole spetsifitseeritud konkreetseid hooldustöid ja tihedust lähtuvalt hooldusastmest”. Siiski on ekspert seisukohal, et linnakeskkonna ja valla haljasalade väärtustamiseks ning elanike rahulolu saavutamiseks tuleb tegeleda haljasalade hooldusega lähtudes sealjuures määratud klassidest ja prioriteetsustest. Pideva hoolduseta alad vajavad esialgselt suuremaid investeeringuid, kuid hooldusstabiilsuse saavutamisel ja pideva perioodiluse säilitamisel väheneb nende hoolduskulu.

Samuti on otstarbekas liita eelpool kirjeldatud kriteeriumite alusel haljasala passi ka kõik Jõhvi valla üldplaneeringus määramata haljasalad, mida nähakse ette, et on vaja hooldada ja arendada Jõhvi Vallavalitsuse poolt.

6.5. Puhkealad

Puhkealade arendamist toetavad VIII Eesti Spordi Kongressi ettepanekud „Eesti spordipoliitika põhialused aastani 2030“ koostamiseks ja esitamiseks Riigikogule, mis on ühtlasi sisendiks Vabariigi Valitsusele spordi arengukava ja vastavate rakendusplaanide koostamisel.

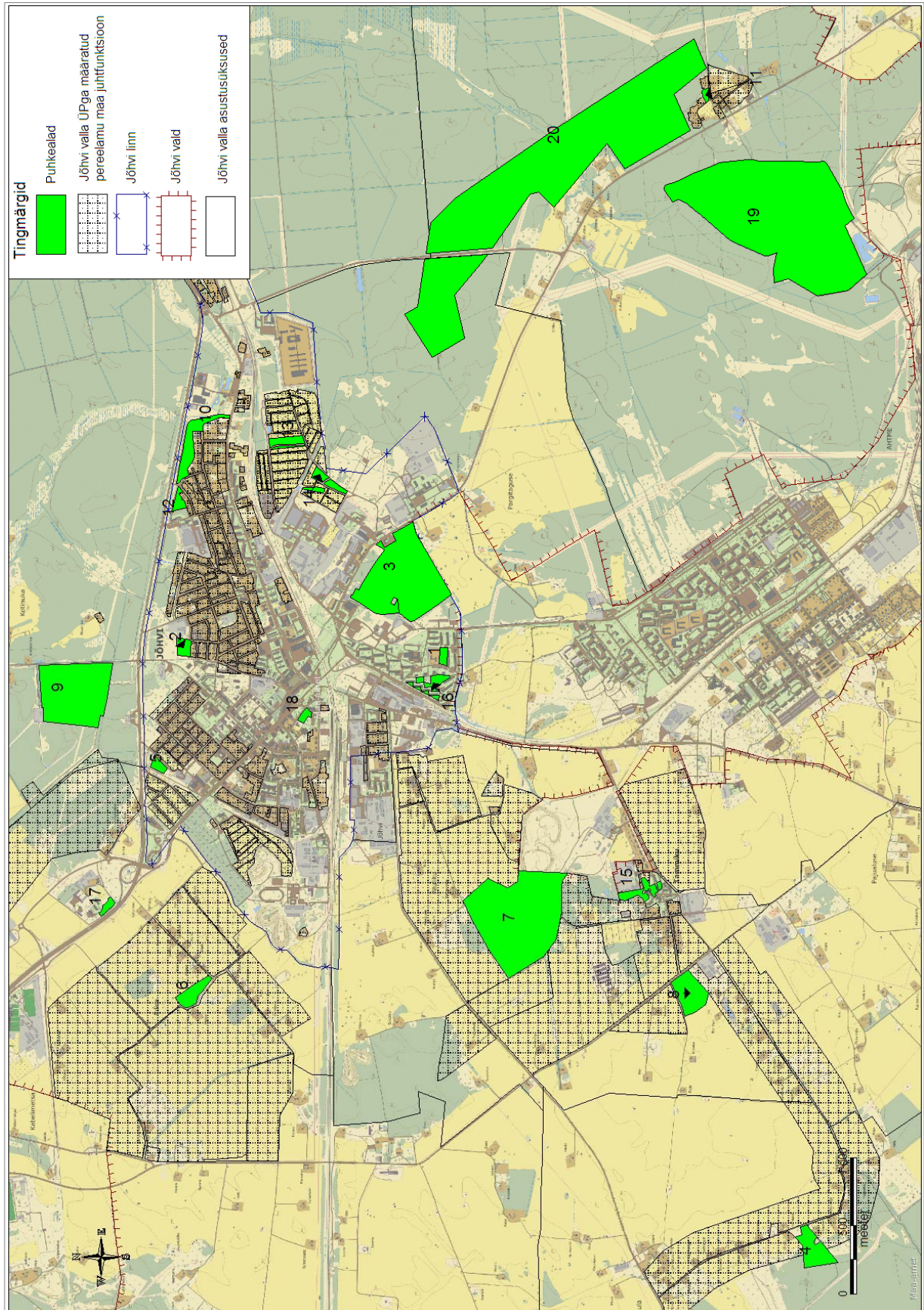
Eelnimetatud ettepanekute alaeesmärkidena tuleb soodustada elanikele avatud terviseedenduslike tegevusi ja liikumisvõimaluste edendamist kohaliku omavalitsuse poolt, käsitleda liikumispaike ja –alasid lahutamatu osana avaliku ruumi planeerimisel ning projekteerimisel eesmärgiga, et liikumispaike on võimalus jõuda 15 minutiga,

samuti tuleb arendada asulalähedaste loodusliikumisradade, kergliiklusteede ja välisportimispaikasad nende võrgustiku ja kättesaadavuse ning turvalisuse tagamisega, ka erivajadustega inimestele.

Töös käsitletakse Jõhvi valla ÜP puhke-, virgestus- ja haljasala juhtfunktsiooniga maa-alade analüüsil selgunud puhkealasid. Kuna puhkealad asuvad enamasti ka haljasaladel, siis on oluline välja tuua, et punktis 6.4 käsitletud haljasala klassifikatsioonide, klasside ja prioriteetide kriteeriumid on osa puhkealade teemakäsitlusest. Samuti tuleb puhkealade haljasalale koostada tabelis nr 1 näitena toodud haljasala pass.

Ekspertarvamuses on välja toodud 20 arendatavat puhkeala. Kõik on erineva asukoha suuruse, pinnavormi ning kasutusvõimalustega. Puhkealadest on käesoleval ajal erineva kasutuskooormusega kasutusel puhkeala nr 1, 3, 4, 6, 7, 11, 13, 15, 16 ja 18 (vt joonis nr 9). Seega pooled puhkealad on kasutusel ning pooled vajavad täielikult uut lähenemist ja atraktiivseid ideid. Siinkohal on otstarbekas ära märkida, et kõik puhkealad ei pea leidma kohest kasutust, kuna selleks puudub otsene vajadus ning külastajate valmidus. Puhkealade arendus peab toimuma etapiliselt puhkealade kaupa eelistatult juba enim arendatud alade täiustamisest ning liikudes asustuse tihenemisega seotud puhkealade arendamisest hajaasustusega puhkealade arendamise suunas.

Alljärgnevalt on väärtustatud puhkealasid erinevate hindamiskriteeriumite alusel, määrates need klassidesse ning viimase peatükina on summana liidetud klasside alusel saadud puhkeala lõplik määrav klass, mis on ka arendusprioriteede määramise aluseks.

Joonis 9. Ekspertanalüüsi tulemusel selgunud puhkealad Jõhvi vallas.

6.5.1. Puhkealade klassid lähtuvalt ala pindalast ning külastuskaugusest.

Kuigi „Tartu elanike juurdepääs avalikele haljasaladele ning avalike haljasalade kvaliteedi analüüs“ (Laima Aleksandrovaite bakalaureusetöö maastikuarhitektuuri erialal, Eesti Põllumajandusülikool Keskkonnakaitse Instituut, Tartu 2004) töös on põhisuund haljasaladel, on eksperdi arvates võimalik tuua need väärtused üle puhkealadele. Alljärgnevate peatükkide materjalide koostamisel on võetud aluseks eelmainitud kirjandus.

Puhkealade pindala alusel määratud klassid:

I Klass:

- Üle 35 ha loodus- ja puhkeala. Kaugus elamust maksimaalselt 3 km, mis on ca 15 minutit jalgrattasõitu.
- 10-35 ha suur linnapargi puhkeala. Kaugus elukohast maksimaalselt kuni 2,5 km, mis on ca 40 minutit jalutamist.

II Klass:

- 5-10 ha haljasalade puhkeala. Kauguseks elamust 1 kuni 2 km, mis on ca 15-30 minutit jalutamist.

III Klass:

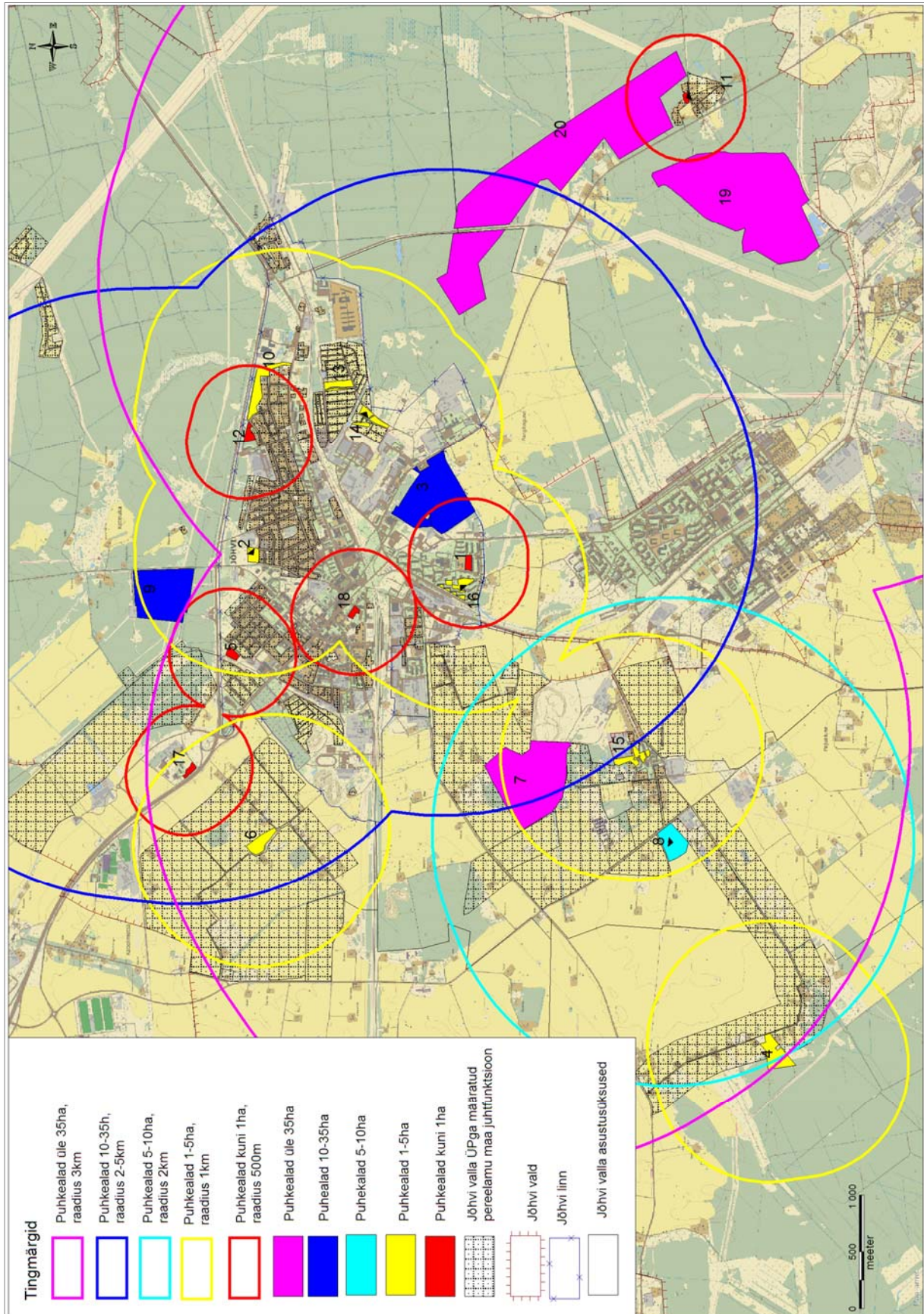
- 1-5 ha elamurajoonide puhkeala. Kaugus elamust 500 kuni 1000 meetrit, mis on ca 8-15 minutit jalutamist.

IV Klass:

- kuni 1 ha – väikeste haljasalade puhkeala. Kaugust maksimaalset elamust 500 meetrit, mis on ca 8 minutit jalutamist.

Alade arendamisel on joonis nr 10 alusmaterjaliks, mis toob esile alad ja nende paiknemise koos külastusraadiustega Jõhvi valla ÜPga määratud pereelamu maa juhtfunktsiooniga maade suhtes alljärgnevalt:

- Üle 10 ha pindala puhkealade külastusraadius katab Jõhvi vallas olemaolevad ja perspektiivsed elamumaad (joonise nr 10 sinise ja lilla raadiusega).
- Arendatavad puhkealad jäävad Jõhvi valla ÜP kohaselt asustuse olulise tihenemisega aladele Jõhvi linnas ja linnast lääne poolsele Jõhvi valla alale.
- Joonisel nr 10 võib eristada puhkeala nr 4 (Kahula) piirkonna perspektiivset asustuse tihenemist, mis jääb 1 km raadiusesse ning puhkealade 15, 8 ja 7 (Tammiku) piirkonda, mis jäävad vastavalt 1, 2 ja 3 km raadiusesse.
- Joonis 10 toob välja, et puhkeala nr 6 (Edise) jääb 1 km raadiusega tiheneva asustusega piirkonda.
- Puhkealad 17 ja 9 jäävad Tallinn- Narva maanteest põhja pool tiheneva asustusega alade lähipuhkealadeks nii 500 meetri, kui ka 2,5 km raadiuses.
- Joonis nr 10 toob välja, et 1-5 ha puhkealad ning nende 1 km külastusraadius jääb suures osas Jõhvi linna, seejärel Tammiku aleviku ning Kahula ja Edise külla.
- Kuni ühe ha pindalaga puhkealad ning nende 500 meetrised raadiused paiknevad Jõhvi linnas (4 tk) ja üks Edise ja üks Kose külas.

Joonis 10. Puhkealade pindala alusel määratud liikumisraadiused ja Jõhvi valla ÜP kohased pereelamu maa juhtfunktsiooniga maad.

Puhkealade arendamisel on üheks võimalikuks eeliseks ala suurem pindala, mis võimaldab mitmekesisemat kasutusvõimalust ning külastajate suuremat arvu, mis omakorda eeldab suuremat puhkeala külastusraadiust. Sellest tulenevalt on ka puhkeala arendamise ja rajamise investeering tasuvam, kuna hindamatute väärtuste kasusaajate arv on suurem.

Jõhvi park (puhkeala nr 3) jääb Jõhvi valla puhkealade analüüsi kohaselt puhkealade geograafilisse keskpunkti ning on ka käesoleva töö peatükis 4 külastusuuringu kohaselt elanike seas olulisem sõlmpunkt. Kuna puhkeala nr 3 on ka käesoleval hetkel intensiivselt puhkealana kasutatav, siis on oluline, et eelkõige arendatakse just Jõhvi pargi puhkeala.

Joonise nr 10 analüüsi alusel selgunud puhkealade nimekiri klasside alusel:

I klassi kuuluvad puhkealad on 3, 7, 9, 19 ja 20.

II klassi kuuluv puhkeala on 8.

III klassi puhkealad on 2, 4, 6, 10, 13, 14, 15 ja 16.

IV klassi puhkealad on 1, 5, 11, 12, 17 ja 18.

6.5.2. Puhkealade klassid arvestades kergliiklusteid

Üheks oluliseks osaks puhkealadel ja puhkealadele on külastajate liikumisvõimalused. Kuna puhkealad on alad, mida kasutatakse liikumiseks, siis on ekspert toonud töösse Kultuuriministeriumi poolt koostatud „Liikumisharrastuse arengukava 2011 – 2014” alljärgnevad mõisted:

- *Liikumispaik on lähiliikumis- ja sportimispaik, mis tagab käepärase liikumisharrastuse võimaluse igale huvilisele. Siia kuuluvad kergliiklusteed, liikumisrajad, sisespordibaasid, spordiväljakud jmt.*
- *Lähiliikumispaid on liikumis- ja spordipaigad, mis asuvad elamurajoonide lähikümbruses (kuni 15 minuti jalutuskäigu kaugusel elukohast) inimese igapäevases tegevuskeskkonnas ning mida kasutavad peamiselt selle piirkonna elanikud igapäevaseks liikumiseks ja sportimiseks.*

Nimetatud „Liikumisharrastuse arengukava 2011 – 2014” mõisted toovad veelkord esile liikumise olulisuse ja annavad sellele aeg-ruum väärtuse (puhkealade kaugus 15 minutit elukohast).

Puhkealade ja kergliiklusteade analüüsi aluseks on kaardiandmed, mis on kogutud I-III osas. Alljärgnevalt on välja toodud puhkealade kaugused nii olemasolevate, kui Jõhvi alla ÜP kavandatud kergliiklusteade suhtes:

I klassi kuuluvad puhkealad, mis paiknevad olemasoleva kergliiklusteade ääres ja ei vaja uute teede rajamist juurdepääsuks, kuid võivad vajada teede viimist kergliiklusteade nõuetele vastavusse.

1. Puhkealale nr 18 viivad kergliikluse kogujateed. Puhkealal endal kergliiklusteed puuduvad ning seega on vajalik planeerida vastavalt puhkeala lahendusele kergliiklusteid (joonis 11).
2. Puhkeala nr 10 lõunaserva viib kergliikluse põhitee. Puhkealal endal kergliiklusteed puuduvad ning seega on vajalik planeerida vastavalt puhkeala lahendusele kergliiklusteid (joonis 12).
3. Puhkeala nr 3 põhja- ja kirdeserva viivad kergliikluse põhiteed. Puhkealale on rajatud kergliiklusteid, mis on amortiseerunud ja vajavad kergliiklusteade

- nõuetele vastavusse viimist. Samuti on valminud projekt uue kergliiklustee rajamiseks (joonis 12).
4. Puhkeala nr 1 idaserva läbib kergliikluse kogujatee. Täiendavalt on vajalik planeerida vastavalt puhkeala lahendusele kergliiklusteid (joonis 13).
 5. Puhkeala nr 16 lääneserva viib kergliiklustee põhitee ning põhjaserva kogujatee. Puhkealal endal kergliiklusteed puuduvad või on väga halvas seisus ning seega on vajalik planeerida vastavalt puhkeala lahendusele kergliiklusteid (joonis 13).
 6. Puhkealale nr 17 viib kergliikluse põhitee. Kuna puhkealal endal kergliiklusteed puuduvad, siis on vajalik planeerida kergliiklusteid vastavalt puhkeala lahendusele (joonis 11).

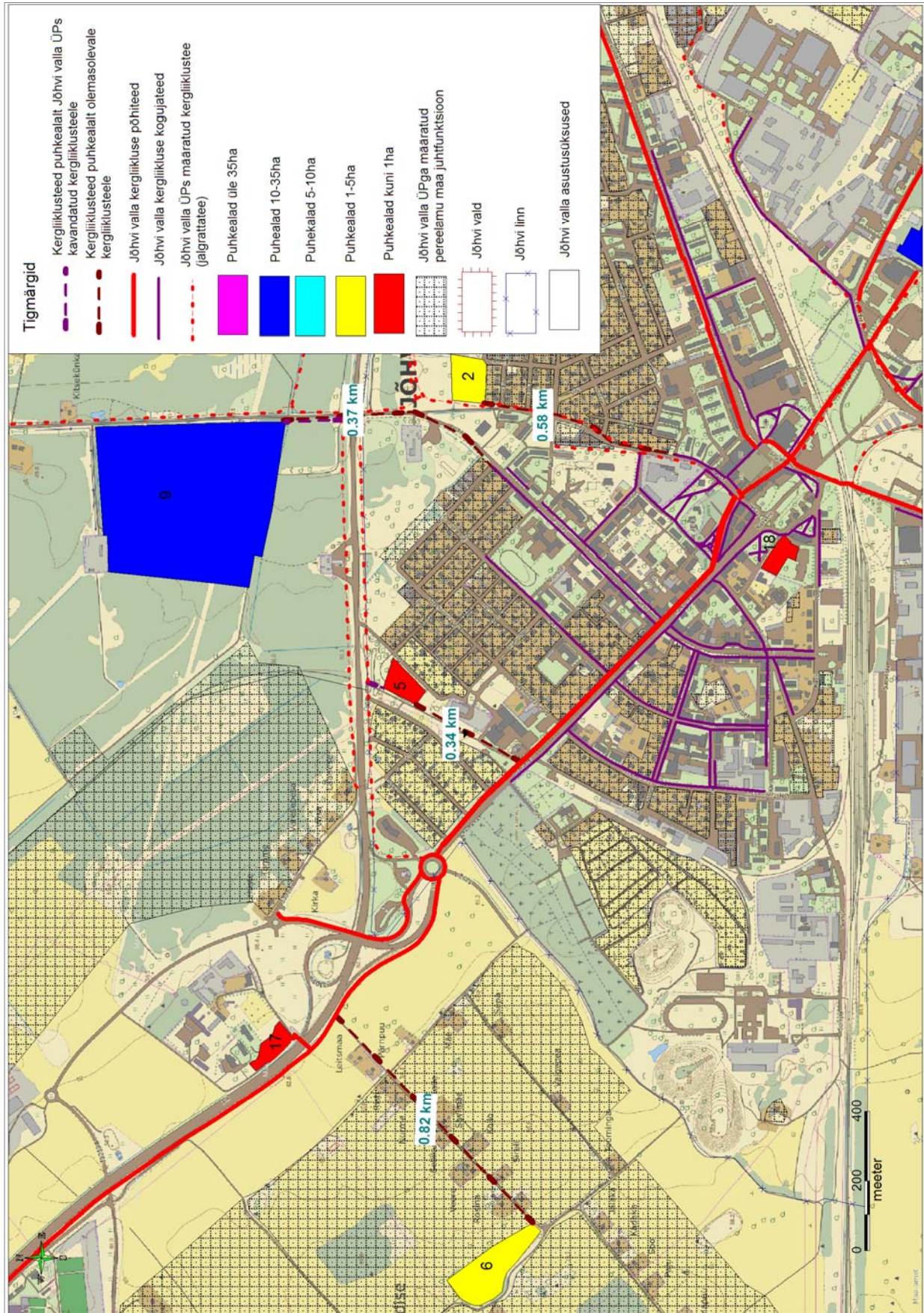
II klassi puhkealad paiknevad Jõhvi valla ÜPga kavandatud kergliiklusteede äärde, kuid vajavad detailsemat planeeringulahendust:

1. Puhkeal nr 9. Jääb küll kavandatud kergliiklustee äärde, kuid on välja toodud ka olemasoleva kergliiklusteeni vajaminev rajatav teelõik ca 370 meetrit (joonis 11).
2. Puhkeal nr 2. Jääb küll kavandatud kergliiklustee äärde, kuid on välja toodud ka olemasoleva kergliiklusteeni vajaminev rajatav teelõik ca 580 meetrit (joonis 11).
3. Puhkeala nr 12. Jääb küll kavandatud kergliiklustee äärde, kuid on välja toodud ka olemasoleva kergliiklusteeni vajaminev rajatav teelõik ca 510 meetrit (joonis 12).
4. Puhkeala nr 13. Jääb küll kavandatud kergliiklustee äärde, kuid on välja toodud ka olemasoleva kergliiklusteeni vajaminev rajatav teelõik ca 420 meetrit (joonis 13).
5. Puhkeal nr 20. Jääb küll kavandatud kergliiklustee äärde, kuid kuna ala on suur ja puhkeala arendamisel vajaliku juurdepääsu ka lihilähedane asukoht ei ole teada, siis ei tooda välja olemasoleva tee kaugust puhkelast (joonis 14).

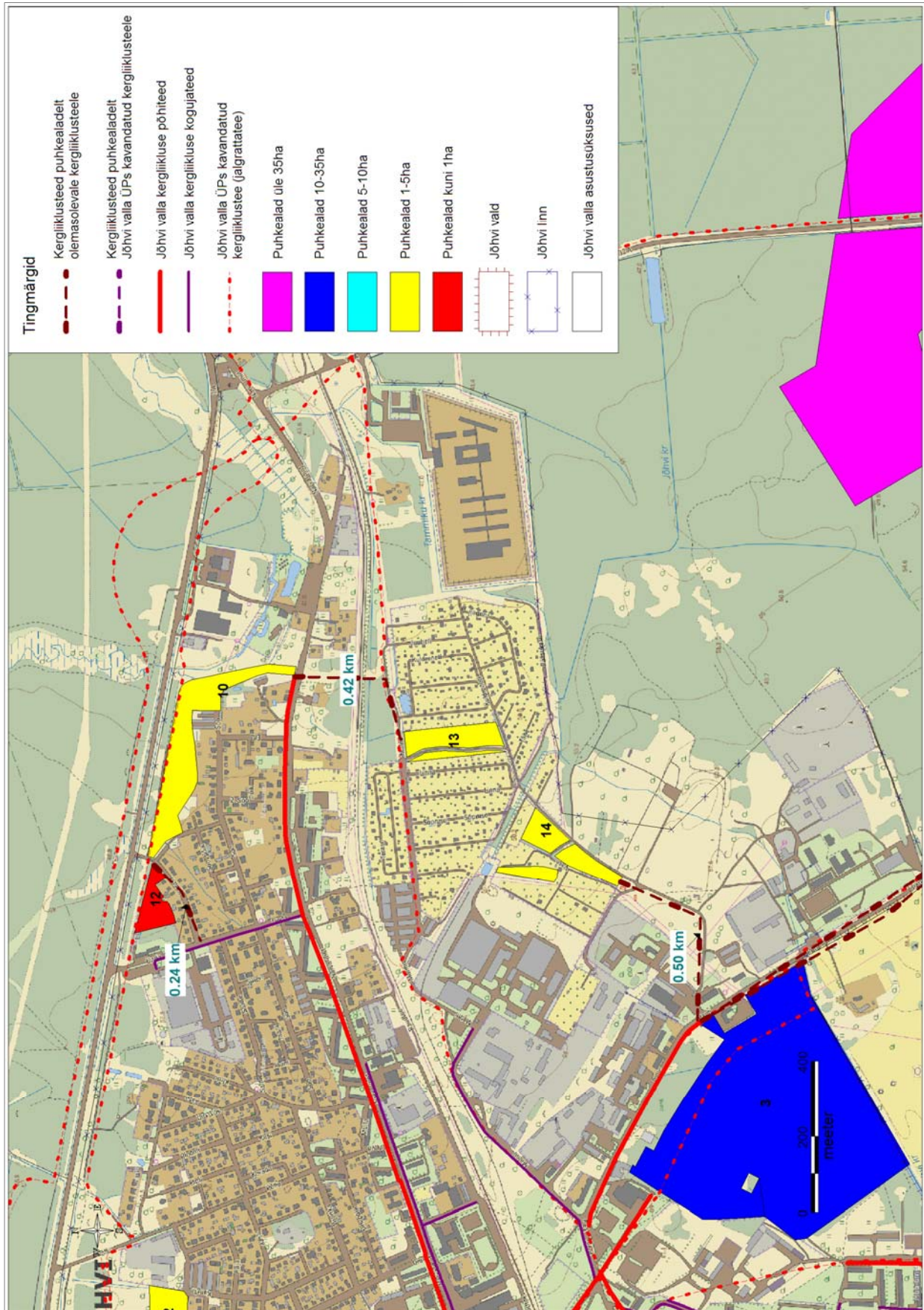
III klassi puhkealad, kuhu olemaolevad kergliiklusteed ei vii ning ei ole ka Jõhvi valla ÜPga kavandatud:

1. Puhkeala nr 6. Võttes arvesse eramute paiknemist ja puhkealale lähimat kergliiklusteed on vajalik rajada uus kergliiklustee. Eksperdi seisukohast on selleks sobilik eramupiirkondi hõlmav teekoridor ca 820 meetri ulatuses (joonis 11).
2. Puhkeala nr 5. Puhkealalt Jõhvi valla ÜPga määratud lähima kergliiklusteeni on ca 50 meetrit. Puhkealalt lähima olemaoleva kergliiklusteeni on ca 340 meetrit (joonis 11).
3. Puhkeala nr 14. Puhkealalt Jõhvi valla ÜPga määratud ning olemaoleva lähima kergliiklusteeni on võrdselt ca 500 meetrit (joonis 12).
4. Puhkeala nr 11. Puhkealalt Jõhvi valla ÜPga määratud lähima kergliiklusteeni on ca 250 meetrit. Puhkealalt olemaoleva kergliiklusteeni on ca 4,19 km (joonis 14).
5. Puhkeala nr 19. Puhkealalt Jõhvi valla ÜPga määratud lähima kergliiklusteeni on ca 380 meetrit. Puhkealalt olemaoleva kergliiklusteeni on ca 4,58 km (joonis 14).
6. Puhkeala nr 7. Puhkealalt Jõhvi valla ÜPga määratud lähima kergliiklusteeni on ca 1,5 km. Puhkealalt olemaoleva kergliiklusteeni on ca 2,06 km (joonis 13).

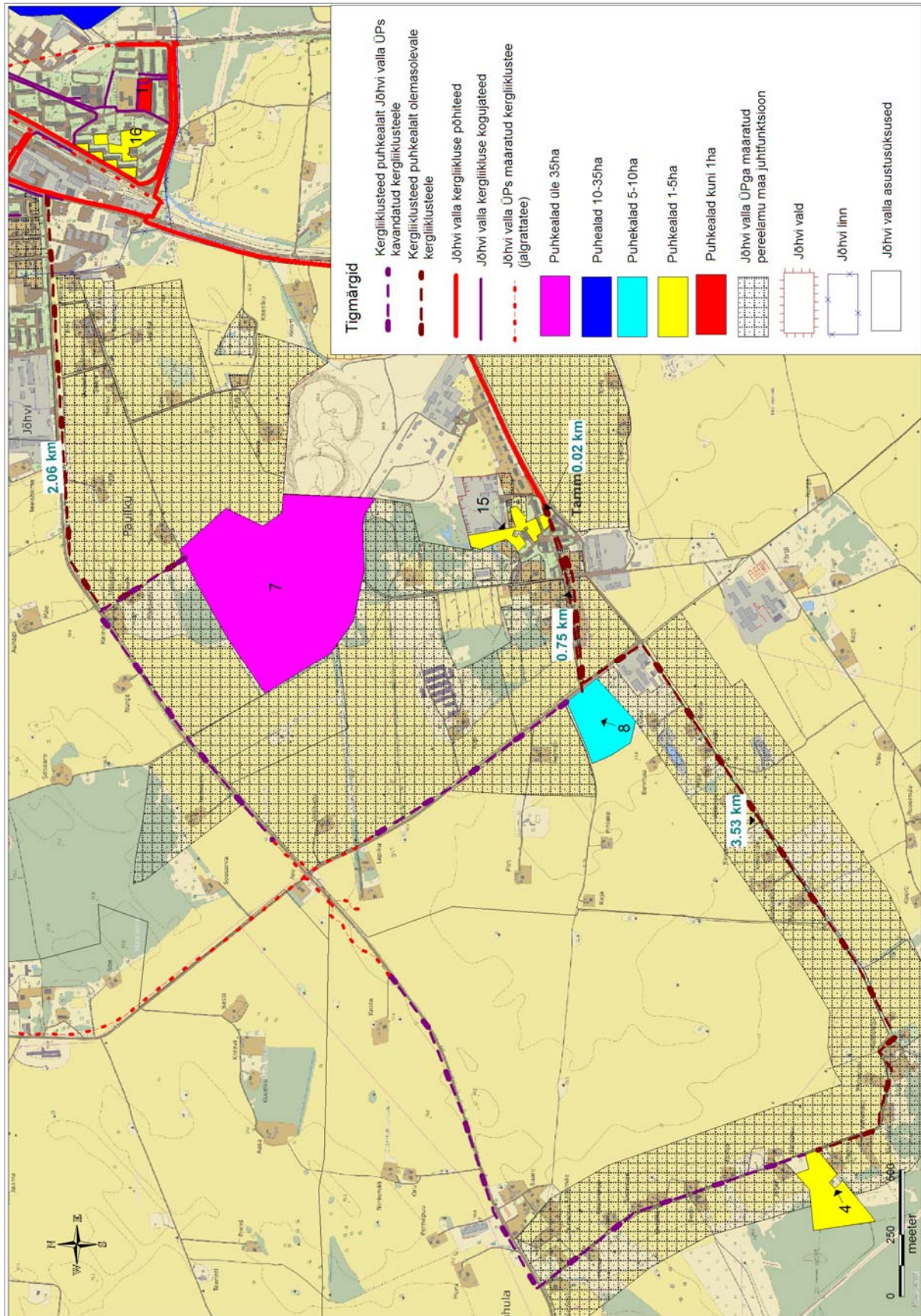
7. Puhkeala nr 15. Puhkealalt Jõhvi valla ÜPga määratud lähima kergliiklusteeni on ca 1,1 km. Puhkealalt olemaoleva kergliiklusteeni on ca 200 meetrit.
8. Puhkeala nr 8. Puhkealalt Jõhvi valla ÜPga määratud lähima kergliiklusteeni on ca 1 km. Puhkealalt olemaoleva kergliiklusteeni on ca 750 meetrit.
9. Puhkeala nr 4. Puhkealalt Jõhvi valla ÜPga määratud lähima kergliiklusteeni on ca 2,6 km. Puhkealalt olemaoleva kergliiklusteeni on ca 3,53 km.

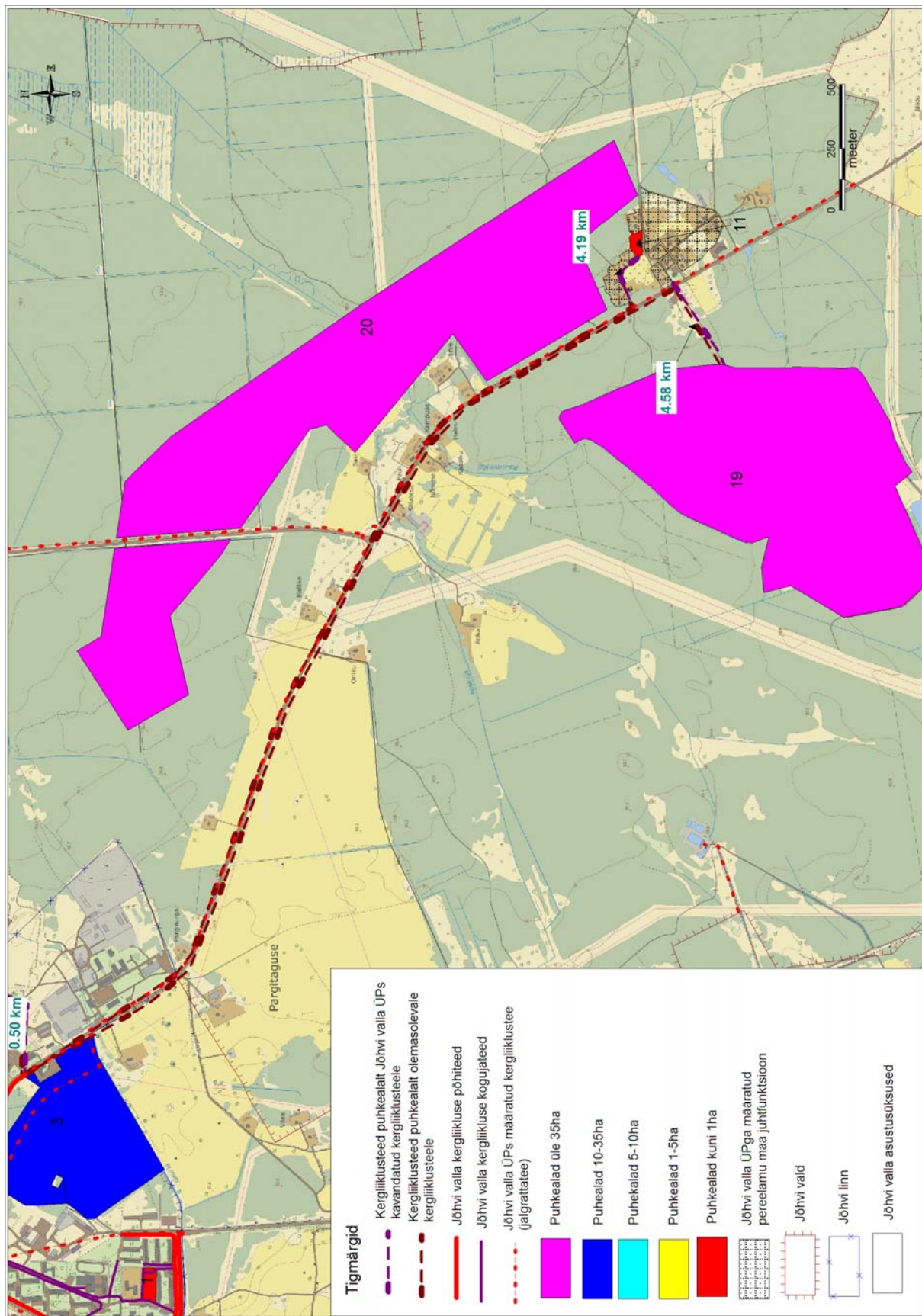
Joonis 11. Puhkealade lähimad kergliiklusteed Jõhvi valla loode osas.

Joonis 12. Puhkealade lähimad kergliiklusteed Jõhvi valla kirde osas.

Joonis 13. Puhkealade lähimad kergliiklusteed Jõhvi valla edela osas.

Joonis 14. Puhkealade lähimad kergliiklusteed Jõhvi valla kagu osas.

6.5.3. Puhkeala klassid lähtuvalt haljasaladest

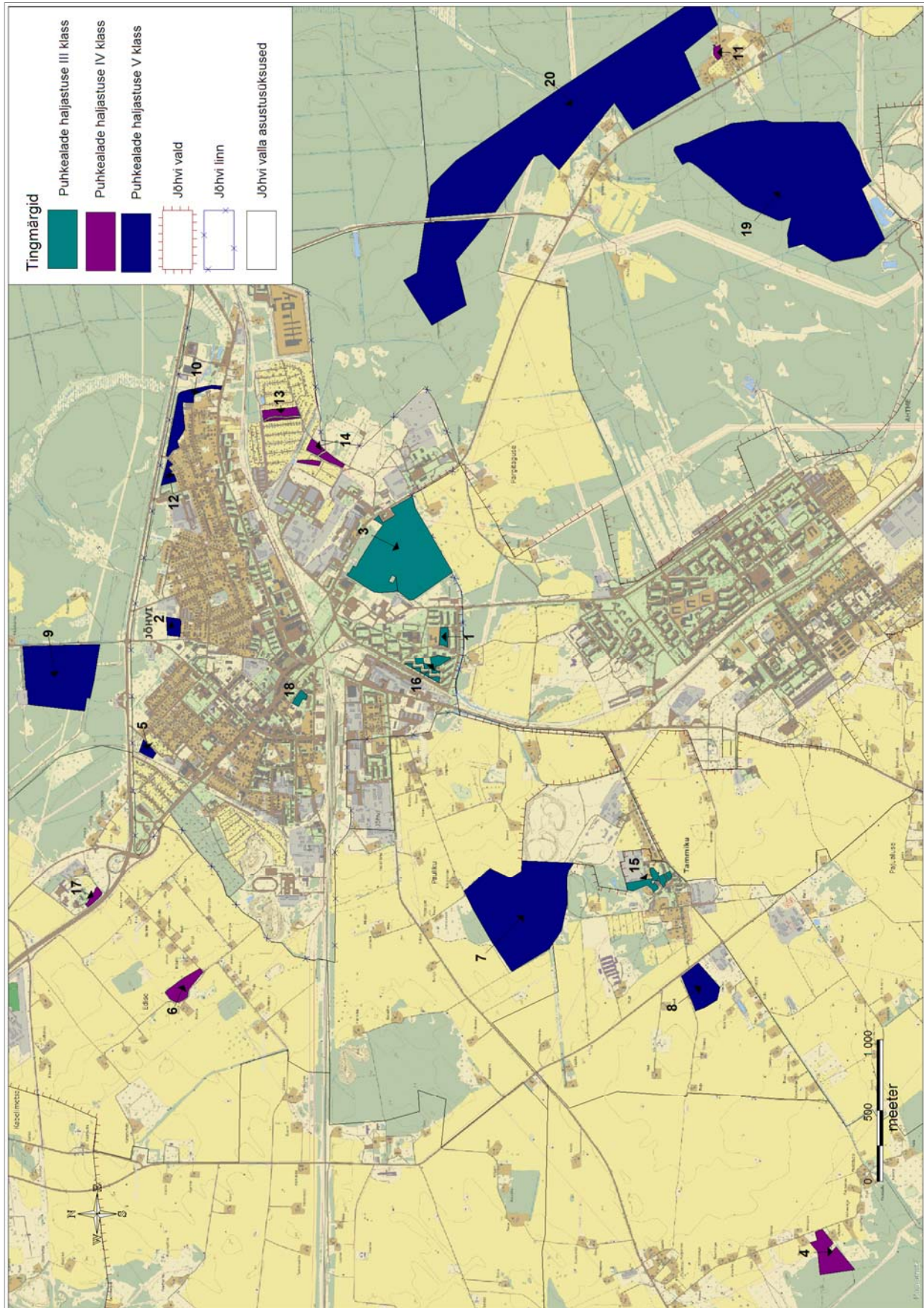
Puhkealade haljasalade kaardianalüüsi kohaselt on haljasalad jaotunud III-V klassi. I ja II klassi kuuluvaid haljasalasid puhkealal ei tuvastatud. Vastavalt joonisele nr 12 on käesoleva töö peatükis 6.4 kriteeriumitele vastavat neli III klassi puhkealal paiknevat haljasala koondunud Jõhvi linna keskele ning üks Tammiku aleviku. Kuus IV klassi kuulvat puhkealade haljasala paiknevad kas tihenenud või potentsiaalselt tihenevas elamupiirkonnas. Üheksa V klassi kuuluvat puhkealade haljasala paiknevad seal kus külastuse intensiivsus on käesoleval hetkel väike ja ala on looduslikus seisus, mille hooldusvajadus on minimaalne või pole üldse vajalik.

Joonisel nr 15 kohaselt jagunevad puhkealadel paiknevate haljasalade klassid alljärgnevalt:

III klassi kuuluvad puhkealad on 1, 3, 15, 16, 18.

IV klassi kuuluvad puhkealad on 4, 6, 11, 13, 14, 17.

V klassi kuuluvad puhkealad on 2, 5, 7, 8, 9, 10, 12, 19, 20.

Joonis 15. Puhkealade haljasalade klassid

6.5.4. Puhkeala klassid lähtuvalt koormustaluvusest

Puhkeala kasutuse koormustaluvuse määramisel on ekspert koostanud hindamisskaala, et anda esmane hinnang ala võimalikust koormustaluvusest.

Alljärgnevalt on koostatud 6 kategooriat:

IV klass:

- Väga kõrge koormustaluvusega alad – puudub loodulik maastik, esineb tehismaastik. Ala talub aastaringset ja pidevalt kõrge koormusega aktiivset tegevust.

III klass:

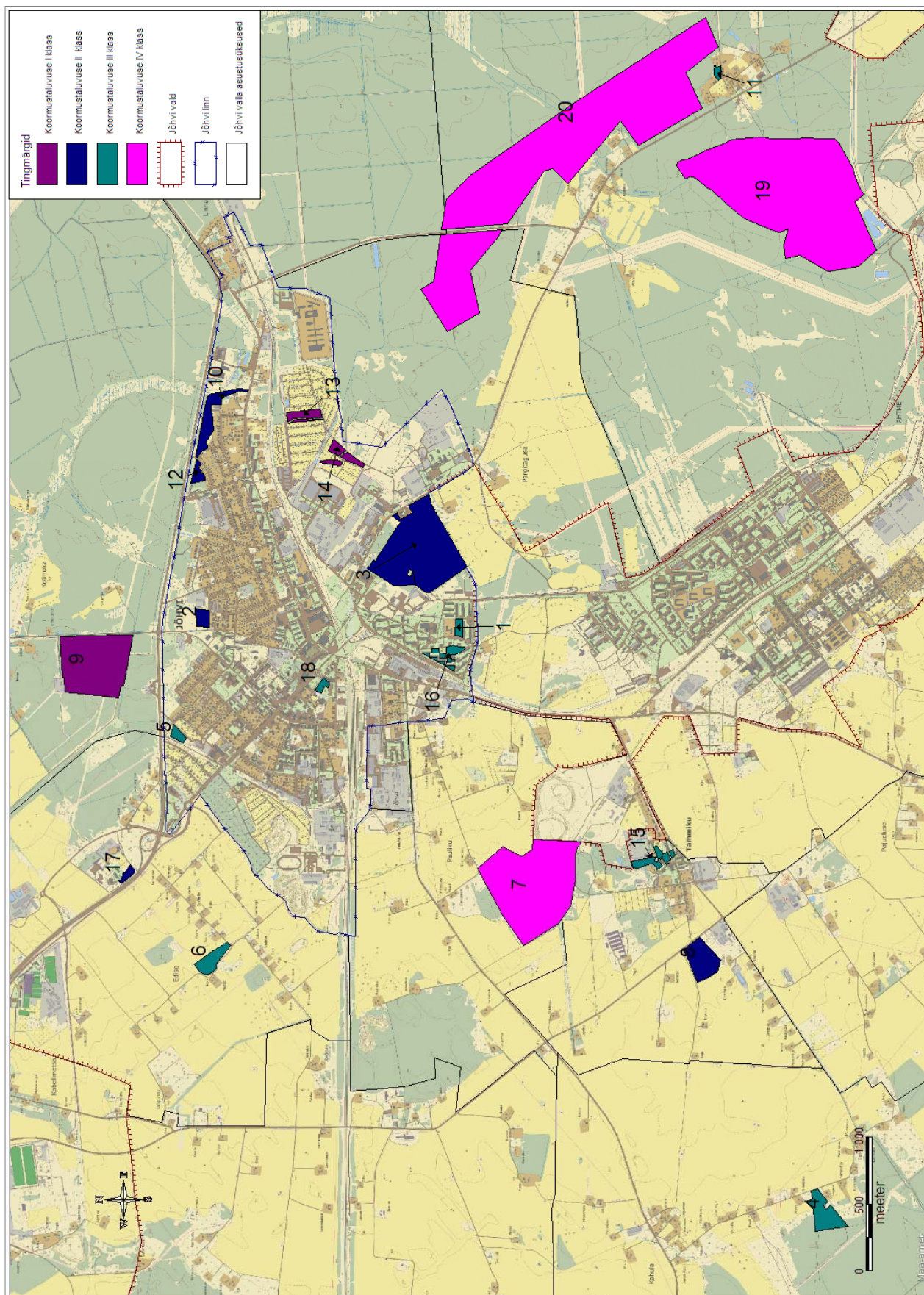
- Kõrge koormustaluvusega alad - loodusliku maastiku võime taluda aastaringselt ning pidevalt ühte või mitut väga kõrge koormusega aktiivset tegevust.

II klass:

- Mõõdukalt kõrge koormustaluvusega alad – loodusliku maastiku võime taluda aastaringselt ning pidevalt mõõdukalt aktiivset või aktiivset tegevust.
- Mõõduka koormustaluvusega alad - loodusliku maastiku võime taluda aasta peale hajutatud mõõdukalt aktiivset tegevust.

I klass:

- Mõõdukalt madala koormustaluvusega alad – loodusliku maastiku võime taluda aasta peale hajutatud mõõdukalt madalat aktiivset tegevust.
- Madala koormustaluvusega alad - looduslikul maastikul puudub võime taastuda igasugusest aktiivsest tegevusest. Üldjuhul võiks need alad jätta lihtsalt avatud aladeks.

Joonis 16. Puhkealade koormustaluvus.

Ekspert on lähtunud koormustaluvuse väärtustamisel alljärgnevalt:

I klass on väärtuslikum ala ja IV klass väheväärtuslikum. Aluseks on võetud asjaolu, et madala koormustaluvusega alad on prioriteetsemad arendada, kuna nende väärtus võib külastuskoormuse kasvades saada kahjustada. Organiseeritud külastuskorraldusega aladel on inimõhu looduskooslustele minimaalne suunatud tegevuse tõttu.

Koormustaluvuse kohaselt jagunevad puhkealad alljärgnevalt alljärgnevasse klassidesse (joonis 16):

I klassi puhkealad on 9, 13, 14.

II klassi puhkealad on 2, 3, 8, 10, 12, 17.

III klassi puhkealad on 1, 4, 5, 6, 11, 15, 16, 18.

IV klassi puhkealad on 7, 19, 20.

6.5.5. Puhkeala arendamise prioriteetide määramise kriteeriumid

Kahekümne puhkeala prioriteetsuse määramise aluseks on eelnevates peatükkides toodud puhkealade klassid, mis toovad välja puhkealade olemuse ja nende väärtuse. Antud kriteeriumid on toetavaks materjaliks puhkealadele võimalike kasutuste ja arendussuundade ning arendusjärjestuse määramisel.

Lisaks eelnevates peatükkides määratud klassidele on ekspert toonud välja väärtused, mida ei saa klassidesse määrata, kuid siiski väärtustavad ala:

1. Pinnavorm – Tegevuseks? eelduseks on positiivne, negatiivne või lauge pinnavorm.
2. Tegevuse iseloom - Puhkevõimalused jagunevad üldjuhul tegevuste iseloomult kaheks:
 - Aktiivne (osavõtt) – Aktiivsete puhkevõimalustena käsitletakse tegevusi, mis nõuavad osavõttu nagu matkamine, mägilgrattaga sõit, sportmängud nagu pentang, discgolf, võrkpall, korvpall ja muud meeskonnamängud, orienteerumine, geopeitus, kaljuronimine jne.
 - Passiivne (vaatlus) – Passiivsete puhkevõimalustena käsitletakse vaatlustega seotud tegevusi nagu jalutamine, jalgrattaga rahulik sõitmine, pikniku pidamine, linnuvaatlus, kalastamine, looduse fotografeerimine, ratsutamine, tuulelohe lennutamine jne.
3. Aastaaeg – Tegevused lähtuvalt aastaaegadest.
4. Arenduse eripära – Puhkealal esinevad arendust takistavad või soodustavad asjaolud:
 - Ala vajab eelnevalt kaevandamist;
 - alal esinevad keskkonnakaitselised või muinsuskaitselised piirangud;
 - puhkeala arendamiseks ei ole koostatud projekte ega detailplaneeringuid.

Tabel 2. Prioriteetsuse hindamise tabel.

	Puhkeala nr ja klassid																			
Kriteeriumid	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Pindala	IV	III	I	III	IV	III	I	II	I	III	IV	IV	III	III	III	III	IV	IV	I	I
Teed	I	II	I	III	III	III	III	III	II	I	III	II	II	III	III	I	I	I	III	II
Haljastus	III	V	III	IV	V	IV	V	V	V	V	IV	V	IV	IV	III	III	IV	III	V	V
Koormustaluvus	III	II	II	III	III	III	IV	II	I	II	III	II	I	I	III	III	II	III	IV	IV
*Pinnavorm *Tegevuse iseloom *Aastaaeg	II	II	I	II	I	I	I	III	I	II	II	II	III	III	II	I	III	III	I	I
Ala vajab eelnevat kaevandamist (V)																				V
Ala esinevad keskkonnakaitselised või muinsuskaitselised piirangud (V)			V			V	V		V											
Alale ei ole koostatud puhkeala projekti või detailplaneeringut (V)					V			V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V
Kokku keskmine	2,6	2,8	2,1	3	3,5	3,1	3,1	3,3	2,8	3	3,5	3,3	3	3,1	3,1	2,6	3,1	3,1	3,1	3,2

*- on tähistatud väärtused alljärgnevalt:

- +++ annab I klassi
- ++- annab II klassi
- +-- annab III klassi
- --- annab IV klassi

Puhkealadele määratud klassid liidetakse kokku ja jagatakse kriteeriumite arvuga ning saadud tulemuse alusel on väiksema arvuga kõige enam väärtust omav ala, mille arendamine on prioriteetne.

Tabelis nr 2 saadud tulemuse kohaselt on ekspert jaotatud puhkealad kolme arendamise etappi.

I etapp (puhkealad, mis on saanud väärtuseks kuni 2,6 punkti). Puhkealad 1, 3 ja 16.

II etapp (puhkealad, mis on saanud väärtuseks 2,8 – 3,1 punkti). Puhkealad 2, 4, 6, 7, 9, 10, 13, 14, 15, 17, 18 ja 19.

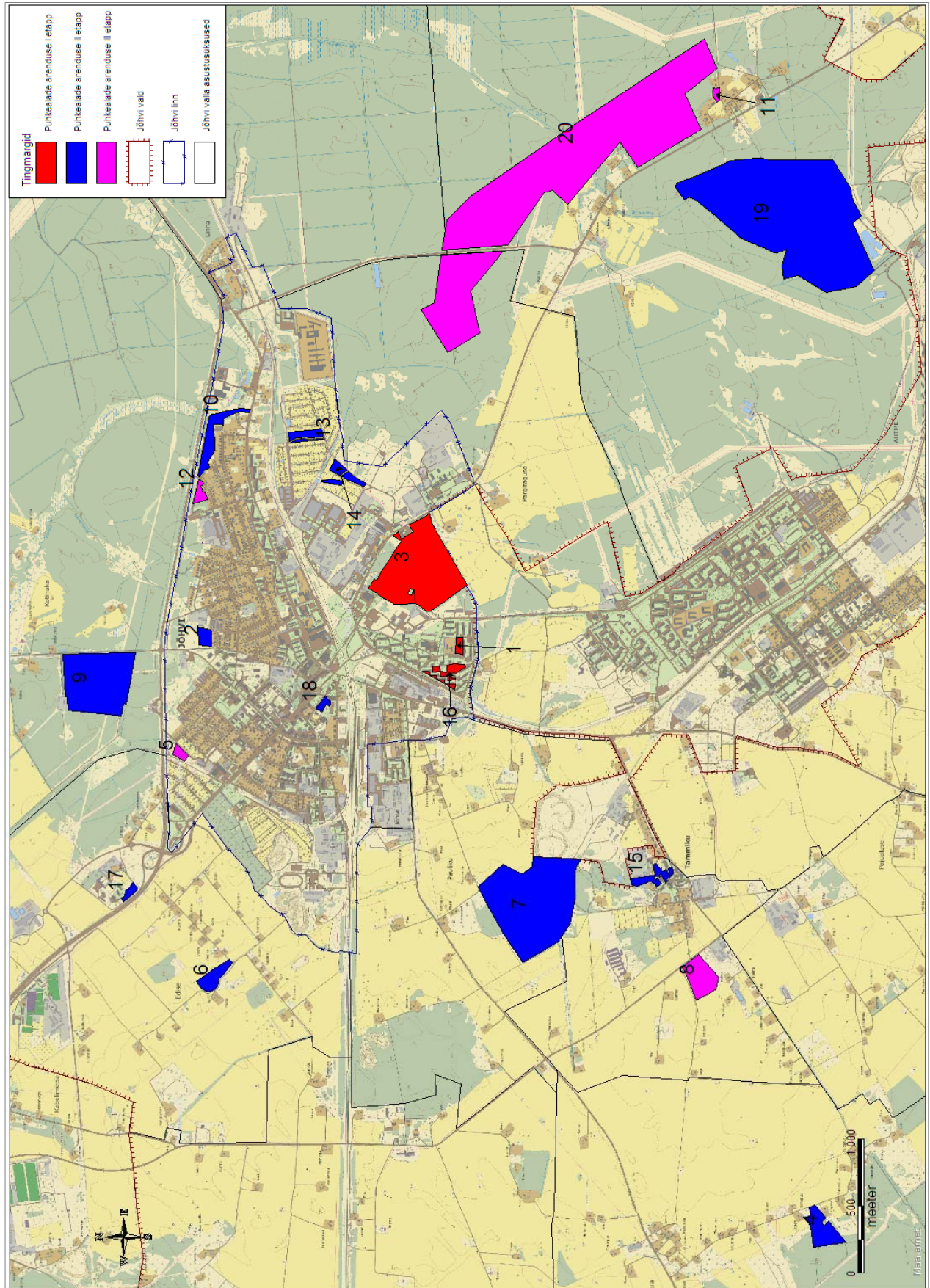
III etapp (puhkealad, mis on saanud väärtuseks 3,2 – 3,5 punkti). Puhkealad 5, 8, 11, 12 ja 20.

Puhkealade pindalad arendamise etappide kohaselt jagunevad alljärgnevalt (joonis 17):

I etapis on arendusele määratud 31,38 ha.

II etapis on arendusele määratud 167,67 ha.

III etapis on arendusele määratud 125, 54 ha.

Joonis 17. Puhkealade arendusetapid.

Siinkohal tuleb ära märkida, et II etapis sõltub Kotinuka suletud jäätmemaa (puhkeala nr 9, pindalaga 21,74 ha) arendus suletud prügila järelhoolduse lõppemisest Keskkonnaameti otsusel. Arenduse III etappi jääva Kose perspektiivse kaevanduse ala (pindalaga 117,99 ha) arendus sõltub kaevandatavast alast ja läbiviidavate uuringute tulemusel selgunud võimalustest.

Kõrgemate planeeringute ja arengukavadega kavandatud tegevustest on võimalik antud töös välja tuua, et vabaõhuürituste ja rahvakogunemiste tarbeks kavandatud Jõhvi kontserdimaja ümbrus (puhkeala nr 3) jääb I arendusetappi. Arenduse II etappi jäävad Edise külas, Edise kabelimetsa Kahula küla kiigeplats (puhkeala nr 6) ning Tammiku aleviku nn laadaplats (puhkeala nr 15). III arenduse etappi jääb Kose külas, ala nn Kose-asumis (puhkeala nr 11). Arendustegevuse II etappi jäävad pühajõe kaldaala puhkeala (puhkeala nr 10) ning Tammiku alevikus aherainepuistangute ala (puhkeala nr 7).

6.5.6. Eksperdi soovitused puhkealade planeerimisel

Kuni 1 ha pindalaga puhkealade arendamisel (joonis 10) tuleb lähtuda, et enamasti on tegu lühiajalise ja aktiivse ning passiivse kasutusega aladega. Aladel on võimalik arendada sportimisvõimalusi, piknikukohti, istumiskohti, mille juurde rajada pildupüüdev element (purskkaev, omapärane ja harva esinev puu jmt maamärk).

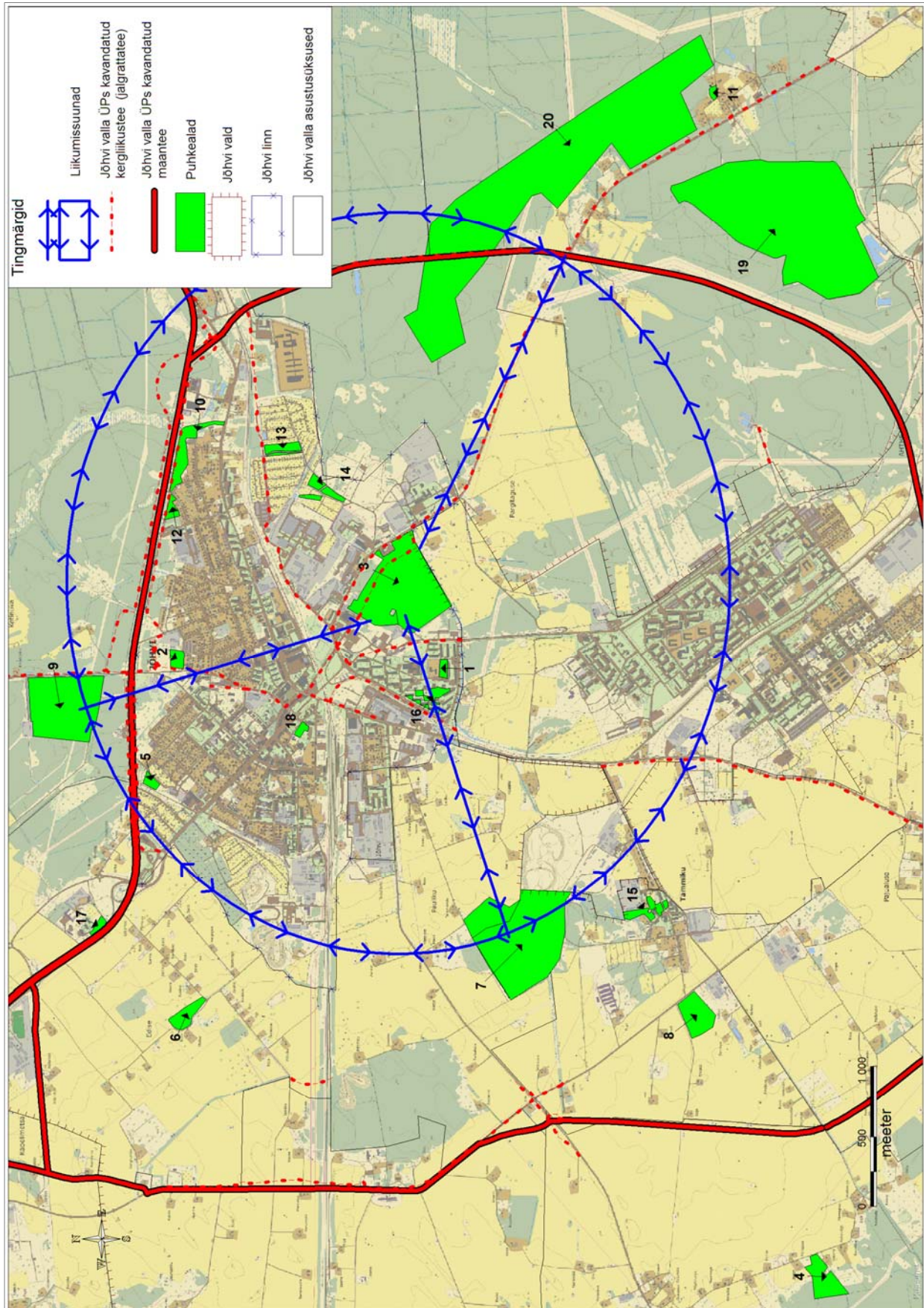
Puhkealad pindalaga 1-5 ja 5-10 ha (joonis 10) arendada lühiajalise ja aktiivse ning passiivse kasutusega aladena. Antud alad on piisava suurusega, et rajada suuremat pindala nõudvat aktiivset tegevust. Aladele on võimalik planeerida ettevalmistatud rajatised, mid külastajad saavad oma varustusega kasutada (pentang, discgolf, suured malelauad ja statsionaarsed lauatenнисe lauad jmt). Samuti on võimalik arendamisel kaaluda ka asukohti jalutusradadele, istumiskohtadele jmt.

Puhkealad 10-35 ja üle 35 ha (joonis 10) võimaldavad arendada suuremaid investeeringud nõudvaid sportimis- ja turismiatraktsioone (seikluspargid). Kuna enamasti on antud alad positiivse pinnavormidega, siis on võimalik arendada laskumistega seotud tegevusi (tuubiga laskumine-aastaringne, rodelitrass, trosstõstukites sõit-vaated jne).

Puhkeala nr 17 – Piirkonna kergliiklustee on atraktiivne ning kasutus suur. Seega tuleb omaalgatuslik sõidukite parkimiskoht ja rajatud spordiinventari Edise küla tee ja kergliiklustee ristumiskohas planeerida puhkealale nr 17. Antud alale kavandada eri raskusastmetega spordiinventarid, parkimisala ja parkimisala piiretena pingid rulluiskude jalga panemiseks. Trahter Valge Hobul on võimalus antud olukorras pakkuda toitlustamist, karastusjookide müüki, pesemisvõimalusi jmt.

Puhkeala nr 3 – Kuna puhkeala paikneb kaitstaval loodusobjektil ning sellest tulenevalt on arendustegevusele teatud piirangud, tuleb ideed sobitada looduskeskkonda ning esitada kaitseala valitsejale nõusoleku saamiseks.

Ekspert on koostanud ka Jõhvi valla puhkealade ideaalkasutuse liikumissuunad (joonis 18). Antud liikumissuund on määratud suuremate ja võimalike nn seiklusparkide ja pargimaastike vahele. Liikumissuunad läbivad ka väiksemaid puhkealasid. Jõhvi valla võimalike puhkealade arenduse kohaselt tuleb haarata kõik puhkealad ühte ringlusesse ning tekitada ümber Jõhvi linna nn roheline tee ringi, mida saab kasutada tervisespordiks koos puhkealadel aktiivse kasutusega.

Joonis 18. Puhkealade ideaalkasutuse liikumissuunad.

6.6. Mänguväljakud

6.6.1. Puhkealadega kattuvad mänguväljakud

Lähtudes eeltoodud peatükkides käsitletust kattuvad eksperthinnangu III etapis ning lõigus 6.2.1. välja toodud mänguväljakud antud töö punktis 7.5. analüüsitud puhkealadega (joonis 18).

1. Mänguväljak MV 11 jääb puhkealale nr 1.
2. Mänguväljak TMV 3 jääb puhkealale nr 3.
3. Mänguväljak TMV 1 jääb puhkealale nr 5.
4. Mänguväljak TMV 8 jääb puhkealale nr 6.
5. Mänguväljak TMV 7 jääb puhkealale nr 11.
6. Mänguväljak TMV 4 jääb puhkealale nr 12.
7. Mänguväljak TMV 2 jääb puhkealale nr 13.
8. Mänguväljak MV 5 jääb puhkealale nr 15.
9. Mänguväljak MV 01 jääb puhkealale nr 16.

Eeltoodud mänguväljakud tuleb välja arendada koos puhkeala terviklahendusega. Enamus puhkealadega kattuvaid mänguväljakuid on samuti täiendavalt planeeritud mänguväljakud. Seega on võimalik arendust alustada nullist. Juba olemasolevate mänguväljakute (MV 11, MV 5 ja MV 01) arendamisel tuleb lähtuda olemasolevast mänguväljakute inventarist ja külastajate vanuserühmast. Kohati tuleb juba olemasolev amortiseerunud inventar välja vahetada ning asendada uutega.

Mänguväljakute arendamise etapid kattuvad puhkealade arendusetappidega.

Puhkealadel arendatavate mänguväljakute etapid (joonis 18):

I arendusetapi mänguväljakud - TMV 3, TMV 01 ja MV 11,

II arendusetapi mänguväljakud - TMV 2, TMV 8 ja MV 5

III arendusetapi mänguväljakud - TMV 1, TMV 4 ja TMV 7.

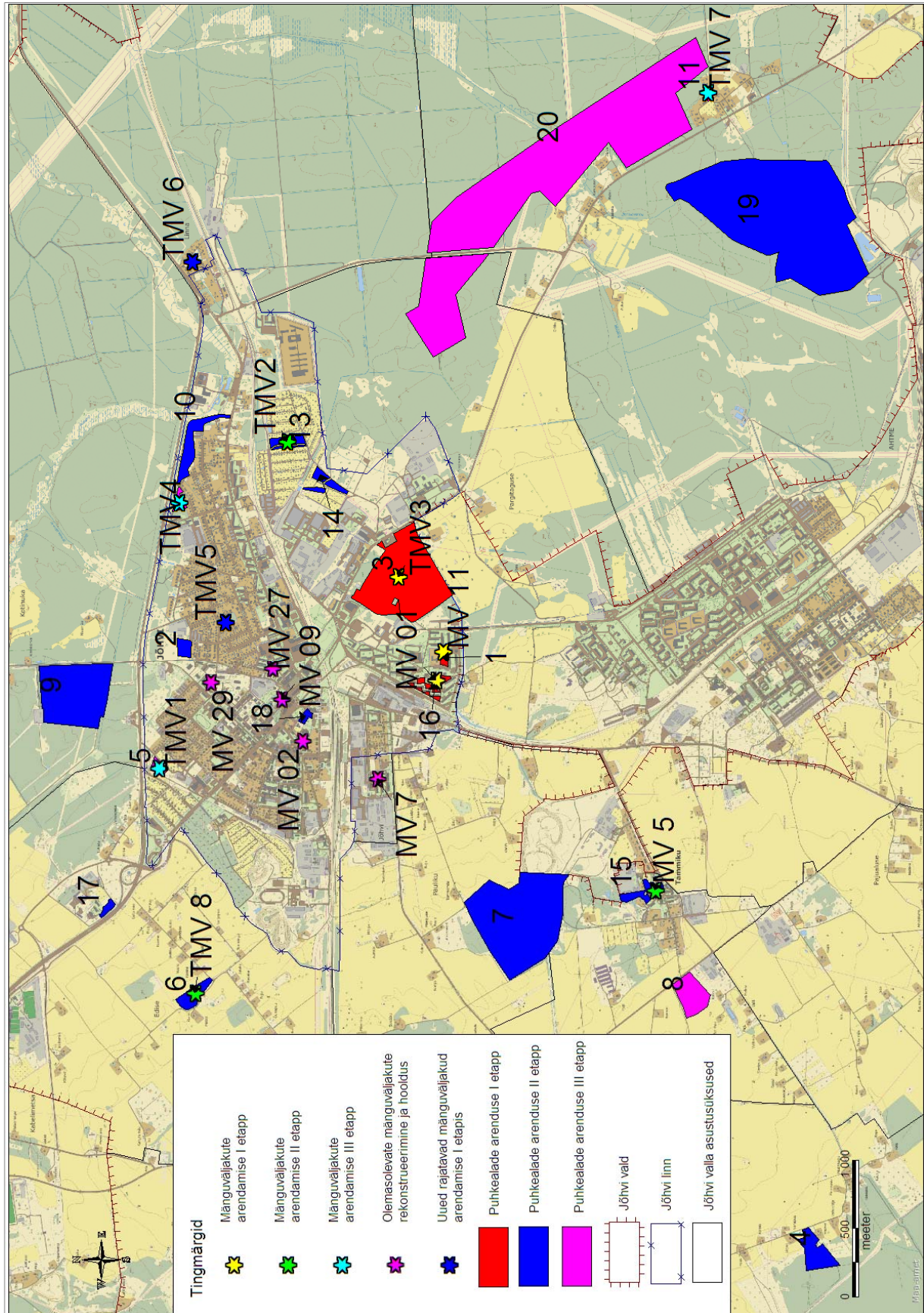
6.6.2. Puhkealadest väljaspool paiknevad mänguväljakud

Mänguväljakud, mis jäävad väljapoole puhkealasid on (joonis 18):

1. Mänguväljak TMV 6
2. Mänguväljak MV 7
3. Mänguväljak MV 02
4. Mänguväljak MV 09
5. Mänguväljak MV 27
6. Mänguväljak MV 29
7. Mänguväljak MV 5

Väljapoole arendatavaid puhkealasid jäävad mänguväljakud on kõik olemasolevad, välja arvatud mänguväljak TMV 6. Nimetatud Jõhvi külla jääv arendatav mänguväljak paikneb piirkonnas, mis vajab sarnaselt teistes Jõhvi valla äärepiirkondades rajatud mänguväljakutele täiendavat arendust. Ekspert on seisukohal et antud piirkonda mänguväljaku arendamine peaks toimuma puhkealade I etapis.

Mänguväljakute arendamise põhimõtete koostamise aluseks on Eesti enim arenenud piirkonna näide ja materjal: „Tallinna linna avalike mänguväljakute tegevuskava aastateks 2011-2016“

Joonis 18. Mänguväljakute arendusetapid.

Käesolevate mänguväljakute asukohtade kavandamisel on lähtutud külastusraadiusest 500 meetrit (vt antud ekspertarvamuse III etappi peatükk 6.2) ning arvestades elanikkonna paiknemist, perspektiivseid elamu arenduspiirkondi ja kergliiklusteid.

Kõrgemate planeeringute ja arengukavadega kavandatud tegevustest on võimalik välja tuua, et Jõhvi ja Kose külla kavandatud spordiväljakute asemel on ette nähtud mänguväljakud, mis võivad sisaldada ka sportlike tegevuste atraksioone.

6.6.3. Mänguväljakute arendustegevuse ettepanekud

Mänguväljakute arendamiseks on eelkõige vajalik koostada analoogselt haljas- ja puhkealadele mänguväljakute andmebaas koos kaardiandmetega

Planeerimine:

1. Mitte rajada mänguväljakud, mis on ühekülgsed ega arvesta eri sihtrühmi, et vältida teismeliste liikumisvajadusest tingitud väikelaste mänguvahendite lõhkumist.
2. Mänguväljakute projekteerimisel tuleb arvestada, et need peavad sobima nii liikumis-, nägemis-, kuulmis-, vaimu- kui ka liitpuudega kasutajatele.
3. Tõkestatud peab olema sõidukite juurdepääs mänguväljakutele.
4. Mänguväljakute võrgustiku rajamisel kavandada või võimaldada mänguväljakute juurde tualeti kasutamise võimalus (suvehooajal isegi asukoht ajutiste tualettide paigaldamise võimalusega).
5. Planeerida teabetahvliid infoga, mis sisaldavad elementide kasutamise tingimusi.
6. Liivakastide reostuse vältimiseks tõkestada hulkuvate koduloomade pääs (katted kastidele).
7. Planeerides mänguväljakut tuleb läbi mõelda selle kompleksne tehniline varustatus.
8. Planeerides turvalist mänguväljakut tuleb lähtuda kehtestatud Eesti Vabariigi standarditest EVS-EN 1176, EVS-EN 1177 ja EVS-EN 1177-1. Samuti sätestab mänguväljakute üldised nõuded tarbijakaitseseadus.
9. Mänguväljakute planeerimisel lähtuda kohaliku omavalitsuse õigusaktidest ning koostada kas detailplaneering või projekt.

Rajamine

Mänguväljakute rajamist peavad läbi viima oma ala spetsialistid. Mänguväljakute rajamise osas tuleb kohalikul omavalitsusel rakendada tavapärasest kõrgemat ehitusjärelvalvet ning teha rajatud elementide vastuvõtmisel hoolas ülevaatus.

Hooldus

Mänguväljakute hoolduse osas peab olema kohalikul omavalitsusel selgus, kes hooldavad ja kui tihti. Hooldus jaguneb igapäevaseks- ja elementide tehniliseks hoolduseks. Mänguväljakute ja elementide hoolduseks sõlmida lepingupartneritega koostööleping. Nõuetekohane ja regulaarne hooldus tagab mänguväljakute turvalisuse ja säästab raha.

Rahalised vahendid

Peale kohaliku omavalitsuse eelarve on vajalik lisarahastamisallikadena aktiivselt kaasata Euroopa Liidu fonde ja teisi Eestis pakutavate fondide rahastust. Rahastuse leidmine on kohaliku omavalitsuse ülesanne ja vajaduse korral kaasatakse sponsoreid,

mänguvahendite importijaid, projektide kirjutajaid jt.

6.7. Spordiväljakud

Eksperitarvamuse I-III osas on välja toodud, et Jõhvi vallas on 4 staadioni. Eesti spordiregistri spordiehitiste alamandmekogu andmete kohaselt on 4 staadioni andmed alljärgnevad (vaata eksperitarvamuse I-II etapp, joonist 5):

ST1 – Jõhvi Vene Gümnaasiumi staadion ja palliväljak - Kergejõustiku- ja jalgpallistaadion (jooksurada, kaugushüppe- ja kuulitõukepaik), multifunktsionaalne pallimänguväljak (jalgpall, võrkpall, tennis).

ST2 – Jõhvi linna jalgpalliväljak

ST3 – Jõhvi linna jalgpalliväljak

ST4 – Jõhvi spordihalli staadion - Jooksurada, kaugushüppe kastid (2 tk), 100 meetri sprindirada, kuulitõuke sektor, asfaltplats (korvpall, 2 lauda).

Lisaks 4-le staadionile on registris välja toodud välisspordiväljakud:

1. Jõhvi Skatepark – Ekstreemspordiväljak asukohaga Sompa tn 5h, Jõhvi linn, Jõhvi, Ida-Virumaa kus on järgnevad rajatised: BMX, rula ja rulluisu skeidid ja rambid, kokku 9 tk.
2. Kahula küla spordiväljakud - Rannavolle, tänavakorvpall, petank asukohaga Kirbulinna tee 26, Kahula küla, Jõhvi, Ida-Virumaa

Registris toodud Jõhvi Skatepark kattub peatükis 7.6 toodud mänguväljaku MV 02 asukohaga ning Kahula küla spordiväljakud peatükis 7.5 toodud puhkealaga nr 4.

Kõrgemate planeeringute ja arengukavadega kavandatud tegevustest on võimalik välja tuua, et Jõhvi linnas on piiavalt jalgpallistaadione. Kotinuka suletud prügilale on kavandatud puhkeala koos võimalusega kavandada sinna ka sportliku ajaviitmise koht.

Eksperthinnangu raames ei leitud vajadust uute täismõõtmetes staadionite rajamiseks.

Ettepanek on jagada rohkem infot staadionite kasutusvõimaluste kohta, et staadion saaks kasutusse ka väljaspool treeningute aega kõigile soovijatele.

Lisaks on eeltoodud peatükkides tehtud täiendavad ettepanekud mänguväljakute ja –platside rajamiseks.

Lisaks on ettepanek rajada Jõhvi linna kaks multifunktsionaalset miniväljakut. Üks ühele poole raudteed ja teine teisele poole raudteed. Arvestades elamupiirkondade paiknemist, juurdepääsuvõimalusi ning joonisel nr 10 toodud puhkeala liikumisraadiust on ettepanek rajada multifunktsionaalne miniväljak põhja poole raudteed puhkealale nr 2. Sarnaste põhjendustega on ettepanek rajada raudteest lõuna poole miniväljak puhkealale nr 1, kus on varasemalt juba rajatud kuid amortiseerunud ja kasutuskõlbmatu palliplats. Siinkohal tuleb võtta arvesse, et kui Jõhvi spordihalli staadioni kasutus saab suurel hulgal vaba kasutusse, siis puhkealale nr 1 miniväljaku rajamine ei ole otstarbekas.

7. Arendustegevuse koondtabel

Tabel nr 3. Tegevustabel

Nr	Tegevus	Teostaja	Etapp	Aeg
1.	Teavitust			
1.1.	Erinevatele sihtrühmadele kohaliku omavalitsuse liikumisvõimaluste teavituskampaaniate läbiviimine.	KOV	I	2015
1.2.	Elanikkonna liikumise ja tervisespordialane harimine.	KOV	I	2015
1.3.	Elanikkonna teavitust lähiliikumispaiakade olemasolevatest turismi- ja puhkeobjektidest.			
2.	Rahvaküsitlus			
2.1.	Ekspertarvamuses toodud puhkealade arendussuundade ja vajaduste selgitamine	KOV; lepingupartner	I	2015
3.	Haljasalad			
3.1.	Haljasalade andmebaasi ja aladele passide loomine.	KOV	I	2015
3.2.	Haljasalade ülevaatus ja andmebaasi täitmine.	KOV	I	2015
3.3.	Haljasalade hooldus lähtuvalt ekspertarvamuses selgunud prioriteetidele.	KOV	II	Järjepidev
4.	Puhkealad			
4.1.	Puhkealade andmebaasi ja aladele passide loomine.	KOV	I	2015
4.2.	I prioriteedi puhkealade arendus			
4.2.1.	Ideekonkurss arendusideede leidmiseks	KOV	I	2015
4.2.2.	DP või projektide koostamine	KOV; lepingupartnerid	I	2016
4.2.3.	Ehitusprojekt	KOV; lepingupartnerid	II	2017
4.2.4.	Puhkealade rajamine	KOV; lepingupartnerid	III	2020
4.3.	II prioriteedi puhkealade arendus			
4.3.1.	Ideekonkurss arendusideede leidmiseks	KOV	I	2016
4.3.2.	DP või projektide koostamine	KOV; lepingupartnerid	I	2017
4.3.3.	Ehitusprojekt	KOV; lepingupartnerid	II	2018
4.3.4.	Puhkealade rajamine	KOV; lepingupartnerid	III	2021
4.4.	III prioriteedi puhkealade arendus	KOV		
4.4.1.	Ideekonkurss arendusideede leidmiseks	KOV; lepingupartnerid	I	2017
4.4.2.	DP või projektide koostamine	KOV; lepingupartnerid	I	2018
4.4.3.	Ehitusprojekt	KOV; lepingupartnerid	II	2019
4.4.4.	Puhkealade rajamine	KOV; lepingupartnerid	III	2022
5.	Mänguväljakud			
5.1.	Mänguväljakute andmebaasi ja aladele passide loomine.	KOV	I	2015
5.2.	Mänguväljakute ülevaatus ja andmebaasi täitmine.	KOV	I	2015
5.3.	Olemasolevate mänguväljakute hooldus.	KOV; lepingupartnerid	I	Järjepidev
5.4.	I prioriteedi mänguväljakud			
5.4.1.	Mänguväljakute DP või projektide koostamine	KOV; lepingupartnerid	I	2015
5.4.2.	Mänguväljakute rajamine	KOV; lepingupartnerid	II	2019
5.5.	II prioriteedi mänguväljakud			

5.5.1.	Mänguväljakute DP või projektide koostamine	KOV; lepingupartnerid	I	2016
5.5.2.	Mänguväljakute rajamine	KOV; lepingupartnerid	II	2020
5.6.	III prioriteedi mänguväljakud			
5.6.1.	Mänguväljakute DP või projektide koostamine	KOV; lepingupartnerid	I	2017
5.6.2.	Mänguväljakute rajamine	KOV; lepingupartnerid	II	2021
6.	Spordiväljakud			
6.1.	Multifunktsionaalsete miniväljakute rajamine	KOV; lepingupartnerid	I	2017
7.	Kergliiklusteed			
7.1.	I prioriteedi kergliiklusteed	KOV	I	2016
7.2.	II prioriteedi kergliiklusteed	KOV	II	2017
7.3.	III prioriteedi kergliiklusteed	KOV	III	2018